

Alcarràs
a câștigat anul acesta Ursul de Aur la Berlinală și se poate vedea în premieră națională de la 21:45 la Iulius Park Open Air.

› Pagina 6

Actrița clujeancă Fatma Mohamed
vorbește despre rolurile sale și metamorfozele prin care a trecut pentru a le juca. Poate fi văzută astăzi în *Flux gurmand*.

› Pagina 9

Regizorul Jan P. Matuszyński
vorbește despre ultimul său film, *Nu lăsa urme*, care va fi proiectat în cadrul TIFF astăzi, la Cinema Florin Piersic, de la ora 21:00.

› Pagina 12

www.tiff.ro

APERITIFF

#02

Sâmbătă | 18 iunie | 2022
14-15 English pages

Publicație oficială a TIFF
ISSN 2784 - 3149 ISSN-L 2784 - 3149

BANCA TRANSILVANIA®

Nosferatu

0 simfonie a ororii și după un secol

Cu mult înainte de Jason, din *Vineri 13*, de Freddy din *Coșmar pe strada Elm* sau de Michael din *Halloween*, a fost Nosferatu, poate prima efigie horror din istoria cinemaului care, chiar și fără nenumărate sequel-uri (abia Herzog a îndrăznit un remake în 1979), a reușit să supraviețuiască până astăzi.

› Pagina 3

Cine-concertul va avea loc la Castelul Bánffy din Bonțida astăzi, 18 iunie, ora 21:45.

INFORMAȚII BILETE

VÂNZAREA BILETELOR:

ON-LINE, începând din 10 iunie pe tiff.eventbook.ro și prin aplicația mobilă a festivalului, **TIFF 2022**. Biletele cumpărate prin sistemul on-line sau direct prin aplicație se supun aceluiași reguli prezentate în politica oficială de bilete a festivalului.

DE LA CASIERIILE TIFF, începând de luni, 13 iunie 2022:
Cinema FLORIN PIERSIC, Piața Mihai Viteazul, nr. 11
Cinema VICTORIA, B-dul Eroilor, nr. 51
Piața Unirii
 iar din 17 iunie în:
Cinema ARTA, str. Universității, nr. 3
Universitatea SAPIENTIA, str. Calea Turzii, nr. 4
Luni, 13 iunie – joi, 16 iunie: 11:00 – 19:00;
Vineri, 17 iunie – duminică, 26 iunie: 09:00 – 23:00.

ATENȚIE!

Recomandăm procurarea biletelor online. Vor exista doar cinci puncte de vânzare a biletelor, la Cinema Florin Piersic, Cinema Victoria, Cinema Arta, Universitatea Sapienia și în Piața Unirii, ce vor fi deschise pe toată perioada de desfășurare a festivalului, conform programului de mai sus.
 Toți posesorii de acreditări trebuie să își procure bilete cu valoare zero de la casierile festivalului sau de pe tiff.eventbook.ro.

PREȚURILE BILETELOR

- **Bilet de intrare unic** (valabil pentru o singură proiecție) pentru toate categoriile de spectatori: 20 lei.
- **Bilet matineu** (valabil pentru proiecțiile din intervalul orar 09.00 – 14.00): 15 lei
- BILETE CU PREȚ SPECIAL:**
 - **Bilet pentru proiecțiile în aer liber:** 15 lei
 - **Bilet pentru proiecțiile din cadrul EducaTIFF:** 15 lei
 - **Bilet pentru proiecțiile de la Cinema Mărăști și Cinema Dacia:** 15 lei
 - **Bilet pentru Gala de deschidere:** 50 lei*
 - **Bilet pentru Ceremonia de închidere:** 50 lei*
 - **Bilet pentru Concerte, cine-concerte:** 40 lei*, excepție Muzeul de Artă: 30 lei*
 - **Bilet pentru Concert Eliades Ochoa, Star of Buena Vista Social Club:** 70 lei*, după 10.06: 100 lei*
 - **Bilet pentru proiecțiile Film Food:** 200 lei*

POLITICA DE ACCES:

Accesul la eveniment se face prin scanarea biletului, fie printat, fie în format electronic, de pe dispozitivele mobile. Accesul este posibil doar pe baza unui bilet valabil la proiecția respectivă (exceptând copii sub 3 ani, care nu ocupă un loc individual). Cu 5 minute înaintea începerii oricărei proiecții, se va permite intrarea în sală a deținătorilor de acreditări TIFF care nu au reușit să își procure BILETE DE INTRARE, cu condiția să existe locuri libere în sală. Locurile în sală sunt garantate până cu 5 minute înainte de începerea proiecției. De asemenea, după începerea proiecției, accesul în sală este interzis! Locurile nu sunt alocate și sunt disponibile la alegerea spectatorului. Filmele din cadrul festivalului pot conține scene de sex, violență sau limbaj licențios, astfel că vă recomandăm să verificați descrierea acestora din programul oficial înainte de a cumpăra biletele. Accesul cu animale de companie nu este permis în incinta sălilor de cinema.

Pe baza actului de identitate, cetățenii ucraineni vor avea acces liber pentru proiecțiile din Piața Unirii, Parc Poligon Florești, proiecțiile cu subtitrări în limba ucraineană din secțiunea EducaTIFF (Vara când am învățat să zbor), pentru proiecțiile filmelor ucrainene (Miraj, Pamfir, Rhino) și pentru concertul DahkaBrahka. Accesul se face în baza locurilor disponibile.

ÎN CAZ DE PLOAIE

Biletele cumpărate pentru proiecțiile care se mută în interior își păstrează valabilitatea. • Proiecția zilnică a filmului din PIAȚA UNIRII OPEN AIR, ora 21.45, va avea loc în aceeași seară la Casa de Cultură a Studenților, începând cu ora 23.00. • Proiecția zilnică a filmului din IULIUS PARC OPEN AIR va avea loc în aceeași seară la Cinema Mărăști, începând cu ora 22.30. • Proiecția zilnică a filmului de la UBB OPEN AIR, ora 22.00, va avea loc în aceeași seară la Cercul Militar, începând cu ora 23.00.

ANULARE BILETE ȘI RAMBURSARE BANI

Biletele achiziționate nu pot fi anulate sau schimbate. Se returnează contravaloarea biletelor doar în cazul în care proiecția este anulată în avans din motive tehnice, condiții meteorologice nefavorabile sau alte cazuri de forță majoră. Urmăriți site-ul oficial al festivalului tiff.ro, respectiv tiff.eventbook.ro. Contravaloarea biletelor nu se returnează în situația în care condițiile meteo se deteriorează după începerea proiecției. De asemenea, nu se returnează contravaloarea biletelor nefolosite din pachetul de abonamente.

Groază și nihilism în multiversul Castelului Bánffy din Bonțida

Cine-concert Nosferatu la TIFF 2022

100 de ani după lansarea pe marele ecran a filmului care avea să definească genul horror, Festivalul Internațional de Film Transilvania aduce în fața publicului, într-un cine-concert neașteptat, capodopera germană semnată de legendarul regizor F.W. Murnau – *Nosferatu*. Atmosfera excepțională creată de **Castelul Bánffy din Bonțida** va găzdui premiera cine-concertului sâmbătă, **18 iunie, ora 21:45**.

Întreaga capodoperă va fi acompaniată live de artiștii Operei Maghiare de Stat din Cluj-Napoca, pe muzica originală compusă de Simona Strungaru, sub îndrumarea dirijorului german Stefan Geiger. Renumita compozitoare Simona Strungaru își face, din nou, simțită prezența la cine-concert. Aceasta este dirijor permanent al Bucharest Jazz Orchestra și Sonomania.

Proiecție specială la TIFF 2022: *Orice, Oriunde, Oricând*

Unul dintre cele mai sus clasate filme SF ale acestui an își face debutul în spațiul românesc la TIFF 2022 – Festivalul Internațional de Film Transilvania, în cadrul secțiunii Supernova, duminică, **19 iunie, ora 21:45** la **Castelul Bánffy – Bonțida**.

Evelyn (Michelle Yeoh), personajul principal al acestei proiecții, este pusă în fața unui mariaj la limita destrămării care aduce o notă de stres în plus asupra crizei vârstei mijlocii și îi consumă energia necesară în menținerea afacerii sale. Viitorul întregii lumi stă pe umerii săi, când multiversul decide să o împingă în explorarea unor realități paralele.

Michelle Yeoh abordează teme precum existențialismul, nihilismul și identitatea asiatico-americană. Scris și regizat de Daniel Kwan și Daniel Scheinert (cunoscuți sub numele de „Daniels”), care l-au coprodus împreună cu frații Russo, *Orice, Oriunde, Oricând* este filmul cu cele mai mari încasări ale A24 la nivel național și mondial. Acesta a încasat 85 de milioane de dolari și a reușit să depășească *Uncut Gems* (2019) și *Hereditary* (2018).

Biletele se pot achiziționa de pe tiff.eventbook.ro.

Oana-Florentina Bostan & Sophia Blaga

Nosferatu, în regia lui F.W. Murnau și *Orice, Oriunde, Oricând*, în regia lui Daniel Kwan și Daniel Scheinert vor fi proiectate sâmbătă, 18 iunie, respectiv duminică, 19 iunie la Castelul Bánffy din Bonțida. Ora proiecțiilor este 21:45.

Agenda zilei

18
06

TIFF LOUNGE – PIAȚA UNIRII

11:00 InspiraTIFF

Discuție deschisă cu artista Corina Chiriac moderată de Cristian Grindean.

17:00 TIFF Talk

Discuție despre filmul „Rețeaua Jane”, care a deschis festivalul anul acesta, moderată de jurnalistul Mihnea Măruță. Invitatele la conversație sunt Mona Muscă, fost Ministru al Culturii, Corina Chiriac și cercetătoarea și activista Mădălina Mocan.

MUZEUL DE ARTĂ

15:30 Vernisaj Expo Kieślowski

16:00 Ecouri din Bârlag

Opening Lounge cu DJ Scratch. Eveniment organizat de Bârlag.

Locații TIFF 2022

- 1 → **CINEMA FLORIN PIERSIC**
Piața Mihai Viteazul, Nr. 11
- 2 → **CINEMA VICTORIA**
B-dul Eroilor, Nr. 51
- 3 → **CINEMA ARTA**
Str. Universității, Nr. 3
- 4 → **CASA DE CULTURĂ A STUDENȚILOR**
(CCS) Piața Lucian Blaga, Nr. 1-3
- 5 → **PIAȚA UNIRII OPEN AIR**
- 6 → **IULIUS PARC OPEN AIR**
Str. Alexandru Vaida Voevod, Nr. 53 B
- 7 → **CERCUL MILITAR**
B-dul Eroilor, Nr. 51
- 8 → **CINEMA MĂRĂȘTI**
Str. Aurel Vlaicu, Nr. 3
- 9 → **CINEMA DACIA MĂNĂȘTUR**
Str. Bucegi, Bl A1
- 10 → **MUZEUL DE ARTĂ**
Str. Piața Unirii, Nr. 30
- 11 → **UNIVERSITATEA SAPIENTIA**
Calea Turzii, Nr. 4
- 12 → **UBB OPEN AIR**
Curtea Universității Babeș Bolyai
Acces din Strada Ion I. C. Brătianu, Nr. 2
- 13 → **PARC POLIGON FLOREȘTI**
Strada Sub Cetate, Nr. 13, Parcul Poligon, Florești
- 15 → **CASTELUL BĂNFFY BONȚIDA**
DJ161, Localitatea Bonțida
- 16 → **ARKHAI SCULPTURE PARK VLAHA**
Strada Principală Nr. 442, Localitatea Vlaha

APERITIFF

Redactor-șef:

Codruța Simina

Editors

Anca Grădinaru
 Laurențiu Paraschiv
 Ion Indolean
 Ruxandra Predescu
 Oana Balaci
 Emily Noejovich
 Emanuela Susanu

Junior Editors

Sophia Blaga
 Oana Florentina Bostan
 Raluca Mefa
 Andrei Micuta

Graphic design:

Carmen Gociu
 Mihaela Vas
 Vasile Pipas

Tipărit la: Garamond

Proiect cultural finanțat de Ministerul Culturii

Proiect realizat cu sprijinul Primăriei și Consiliului Local Cluj-Napoca

PROIECȚII SPECIALE

Nosferatu, o simfonie a ororii și după un secol

Cu mult înainte de Jason, din *Vineri 13*, de Freddy din *Coșmar pe strada Elm* sau de Michael din *Halloween*, a fost Nosferatu, poate prima efigie horror din istoria cinema-ului care, chiar și fără nenumărate sequel-uri (abia Herzog a îndrăznit un remake în 1979), a reușit să supraviețuiască până astăzi.

Scornită de germanul FW. Murnau (la rândul său, una dintre marile figuri ale filmului mut), arătarea palidă și cocârjată, de un patetism demonic, cu falangele lungi și umbra deformată, atât de fotogenică și de fioroasă în clar obscur, n-ar fi deloc deplasată pe

un tricou hipsteresc de azi. A fost prima peliculă genuină cu vampiri, filmată în locații reale (Slovacia), dar și o adaptare neautorizată a lui *Dracula* de Bram Stoker, ceea ce explică schimbarea numelui.

Dar mai este înfricoșător bizarul contele Orlok (Max Schreck) și astăzi, la fix 100

de ani de la naștere? Aș zice că da: depinde de cine și în ce stare îl prizezi. Și mai ales, contează enorm o coloană sonoră inspirată și frisonantă, cum sperăm va fi cea de la TIFF. Sunetele reverberante ni se vor prinde în suflet la fel cum contele se scurge printre arcadele gotice,

expresioniste. Puțini monștri sunt la fel de recognoscibili instantaneu, chiar și doar în siluetă. Da, această capodoperă a filmului mut contează și pentru istoria cinematografului, pentru că a inventat tehnici și a înstituit stereotipuri horror. Însă meritul suprem pentru fascinația pe care încă o exercită asupra noastră iconică monstruozitate este interpretarea lui Max Schreck. Cristina Massaccesi, în comentariul realizat pentru seria despre istoria genului horror, *Devil's Advocates*, îl denuște "părintele tuturor morților vii, ascuns în cele mai întunecate nișe ale ecranului de cinema". Chiar dacă a fost inspirată de Dracula, imaginea lui Orlok a devenit atât de puternică, încât se diferențiază clar de cea proiectată de tipicii vampiri transilvăneni. Nosferatu e unul dintre cei mai stranii și mai hidoși protagoniști din cinema. Nu e seducător, e respingător și detestabil. Pentru schițarea lui, Murnau s-a inspirat din tradiția folclorică est-europeană (o regiune obscură, populată cu freakși, după cum bine știm). Nu e nobil, ci animalic. S-a speculat că design-ul său șobolănesc a fost strâns legat de traumele războiului sau de epidemia de gripă spaniolă. Schreck nu s-a putut folosi de voce sau de dialogurile romanului, nu a putut adopta un accent exotic ca Bela Lugosi mai târziu, așa încât a trebuit să se folosească doar de limbajul corporal ca să inventeze o înțepenie stranie și mișcări lente și rigide: a alunecat perfect în ciudățenia gotică a personajului, refuzând însă exagerarea caricaturală. Dar puteți să vă convingeți singuri de motivele pentru care Nosferatu rămâne și astăzi un anti-erou cult (și subteran), deseară, în decorul ideal al atmosfericului castel Bánffy, cu o coloană sonoră live realizată de artiștii Operei Maghiare Cluj.

Anca Grădinaru

TIFF Transilvania International Film Festival

**Emoții noi,
aceeași conexiune**

Vino la TIFF 2022 să descoperi experiențe care ne aduc mai aproape.

Together we can
vodafone

Când vrei să ieși din filmul tău și să încerci ceva nou, **hai la un tur al berăriei Bârlog**, unde se face berea de care te bucuri la **TIFF**.

ÎNSCRIE-TE LA UN TUR

18+

SUPERNOVA

Evenimentul traume&naivități

Trăim vremuri ciudate. Lumea e tot mai independentă, se poate mișca unde dorește, totul pare luminos și verde. Optimist. În jurul nostru, lucruri incredibile se petrec, dar tindem să nu le dăm importanță. Pe noi nu ne pot atinge. Nu aici, nu acum. Suntem prea absorbiți să celebrăm fiecare moment.

Trăind o falsă libertate, fără să ne dăm seama, pierdem, ușor-ușor, controlul. Dar

nu facem nimic, mergem inerțial. Consumăm. Suntem convinși că nu putem reveni acolo unde am mai fost, uitând că istoria se repetă.

Dacă privim acum oriunde – est, vest, nord, sud –, excesele se desfășoară tot mai apăsător. Prind contur, simt viața, renașc. Ele vin din ambele tabere: să îi numim generic libertinii și conservatorii. Secate de semnificație, prezentate distorsionate,

valorile trecutului (re)devin slogan pentru cauze nepotrivite și pentru capricii personale. Lipsa de comunicare câștigă teren.

Pe acest fond încărcat, polarizat, rezigoarea Audrey Diwan apelează la o micro-istorie pentru a propune de fapt o dezbatere cât se poate de actuală.

Nominalizat la BAFTA și la Premiile Academiei Europene de Film, câștigător la Veneția, *Evenimentul* se cufundă în fierbinții ani 60 și prezintă traumatizanta poveste a Annei, o studentă rămasă însărcinată, nevoită să se descurce singură. Cu toate că se află în civilizația Franței, întreruperea de sarcină este încă un tabu social, iar oamenii refuză să discute deschis despre sexualitate.

Filmul vorbește atât despre naivitățile adolescenței, cât și despre traumele pe

care anumite decizii (greșite? nu neapărat...) tind să le creeze. O poveste clasică, despre alegeri luate pe cont propriu, despre felul cum peste noapte se poate schimba viața unei tinere care nu are cu cine să se sfătuiască, la cine să apeleze.

Departate de a condamna vreo tabără, filmul prezintă o situație limită și aduce în discuție mai degrabă lipsa de înțelegere pentru aproape. Tentați să judecăm fără să cunoaștem dedesubturi personale, evităm să auzim. Refuzăm să ne implicăm. Aplicăm însă verdicte.

Anne se vede singură, lipsită de soluții. Încearcă, se zbate, dar parcă nimeni nu vrea să o ajute. Oamenii încep să o evite sau, după caz, să o folosească. Să vadă cum pot profita de drama ei.

Pentru cinefilii români, alăturarea cu 4,3,2-ul lui Mungiu ar putea părea tentantă, dar cred că cele două proiecte propun mize diferite și merg în zone complet opuse. Aici nu neapărat sistemul în sine, prin cei care traficează legea, pare să terorizeze psihicul uman, ci mai degrabă preconcepțiile celor care populează lumea Annei.

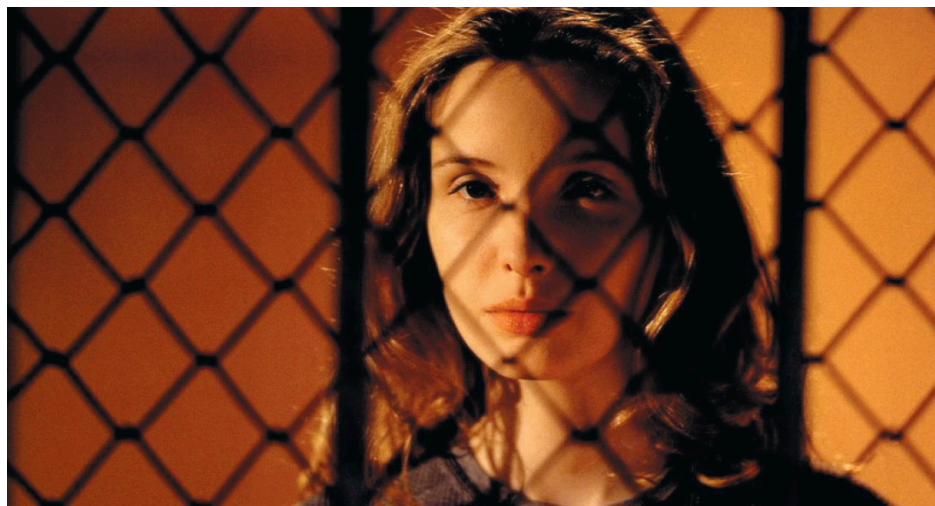
Laureată pentru acest rol la Premiile César, actrița de origine română Anamaria Vartolomei (emigrată în Franța cu familia de foarte mică) impune o prestație excelentă, face un tur de forță prin toate stările posibile pe care le trăiește o astfel de nefericită. De la disperare la resemnare, de la neputință la speranță. Un foarte necesar studiu de caz despre felul cum viața te poate lăsa indiferent, fără putere să mai lupti.

Filmul poate fi văzut sâmbătă, 18 iunie, ora 18:30, la Casa de Cultură a Studenților, miercuri, 22 iunie, ora 19:30, la Cinema Mărăști, și sâmbătă, 25 iunie, ora 15:00, la Cinema Victoria.

Ion Indolean

CLOSE-UP KRZYSZTOF KIEŚLOWSKI

Trei Culori: Alb. Spirala emoțiilor

Trei Culori: Alb

Nu este necunoscut faptul că renumitul regizor polonez Krzysztof Kieślowski a făcut filme deasupra vremurilor în care a trăit. Însă felul în care al doilea lungmetraj din trilogia sa, *Trei Culori: Alb*, captivează audiența și o poartă într-o spirală a emoțiilor, de la deznădejde la speranță, de la iubire la ură, de la empatie la dispreț și de la comedie la tragedie, depășește orice așteptare ar putea avea un spectator nefamiliarizat cu filmele sale. Într-o cromatică preponderent gri și nuanțe șterse, dar fără a se lipsi de simboluri și leitmotive care pot fi asociate titlului, *Trei Culori: Alb* prezintă drama lui Karol, un polonez aflat în pragul divorțului. Dominique, superba sa soție franțuzoaică, de o frumusețe palidă, dar desăvârșită, este nemulțumită că mariajul lor nu poate fi consumat. Astfel, îl aruncă în stradă, înscenându-i un incendiu. Rămas doar cu o valiză, o sculptură și o monedă de doi franci, Karol reușește să se întoarcă în țara sa natală, ajutat de un necunoscut, Mikolaj, care îl aude cântând la muzicuță. Legătura dintre ei devine indestructibilă în momentul în care protagonistul îi arată prietenului său „luminița de la capătul tunelului”.

Împreună, cei doi reușesc să își reconstruiască viața de la zero, iar Karol ajunge, prin istețime și devotament,

de la un cerșetor pe străzile Franței, la directorul unei companii de succes din Polonia. Cu toate acestea, porumbelii ce l-au întâmpinat pe el și mireasa lui la ieșirea din biserică îl urmăresc pretutindeni, iar el nu poate trece peste obsesia pe care o are pentru Dominique. Povestea lui amintește de cea a protagonistului lui Buñuel din *Cet obscur objet du désir*, însă de data aceasta bărbatul este cel incapabil de a satisface nevoile femeii. Kieślowski reinterpretează mitul lui Pygmalion, sculptura albă de marmură pe care o repară Karol, devenind astfel idealul la care aspiră, aflată mereu în prim-plan când el încearcă să se reconecteze cu iubita sa.

Cu o profunzime de nedescris, *Trei Culori: Alb* sapă în substraturile comportamentului uman și explorează cu mult umor teme serioase precum moartea, camaraderia, iubirea, sau răzbunarea, livrând un deznodământ care răscumpără personajele și oferă audienței un sentiment de justiție, *egalitate și împlinire*.

Trei Culori: Alb rulează în cadrul secțiunii Close-up Krzysztof Kieślowski astăzi, 18 iunie, la ora 14:30, la Cinema ARTA, și marți, 21 iunie, la Cinema Florin Piersic.

Oana Balaci

REGINA MARIA
iubeste TIFF!

Nu uita că te afli
în mijlocul unui nou val...
de filme bune.
Bine ai revenit la TIFF!

#EștiMaiPuternicDecâtCrezi #SăMergiMaiDeparteaEPutere #SperanțaEPutere

Pørni – Un *Better Things* norvegian

Unul dintre marile succese norvegiene ale anului trecut, atât de bine primit încât cei de la Viaplay au decis să-l reinnoiască nu cu unul, ci două sezoane, *Pørni* e primul serial creat și co-scris de actrița Henriette Steenstrup, care interpretează și personajul principal – o femeie care îi pune pe toți cei din jur înaintea propriei fericiri. *Pørni* are 45 de ani și e copleșită de viața profesională: lucrează ca asistent social și e nevoită să ia decizii dificile cu privire la viitorul unor copii ai căror părinți au dificultăți în a-i creș-

te. Cea personală e încă și mai și: are un crush pe un coleg de muncă, un fost soț frivol, două fiice aflate la complicata vârstă a adolescenței pe care se vede nevoită să le crească singură, un tată care, rămas singur, își face *coming out*-ul la vârsta a treia, dar și un nepot de 15 ani în grijă după ce sora ei a murit într-un accident de mașină. Iar lucrurile nu par să meargă foarte bine în nicio direcție, indiferent de sacrificii.

Un mozaic al provocărilor mari și mici din viață, prezentate într-o manieră onestă și fără îndulcitori, serialul

aduce aminte de *Better Things*, tot despre o mamă singură, dar din Hollywood. Însă dacă serialul FX era plin de scenele fanteziste imaginate de Louis C.K., *Pørni* e mult mai ancorat în realitate. E mai degrabă interesat să surprindă manierismele norvegienilor, reținerile lor când vine vorba de a se deschide în fața cuiva nefamiliar, precum și imaginea nu tocmai curată a serviciilor sociale: e cumva ironic că personajul principal contribuie la separarea unor familii în timp ce face eforturi supraumane pentru a o ține pe a ei împreună. O drame-

die care știe să balanseze perfect ambele genuri, *Pørni* e un serial emoționant și amuzant care cucerește prin naturalitatea și farmecul personajelor și al situațiilor în care acestea se regăsesc. Reușește ceva ce nu se întâmplă foarte des: să atingă toate notele pe care trebuie să le atingă, când trebuie să le atingă.

Primele trei episoade din *Pørni*, sezonul 1, rulează astăzi, 18 iunie, de la 22:00 la UBB Open Air, și marți, 21 iunie, de la 14:45 la Universitatea Sapiientia.

Laurențiu Paraschiv

EDUCATIFF

Un porcușor de încredere

Pentru lungmetrajul ei de debut, regizoarea Mascha Halberstad optează pentru o comedie animată în stop-motion, o tehnică pe care o consideră „onestă și transparentă”. *Oink* urmărește povestea protagonistei Babs, fetița vegetariană de nouă ani al cărei vis de a avea un animal de companie este îndeplinit odată cu întoarcerea bunicului ei în oraș.

Pentru a-și răscumpăra greșelile din trecut, el îi dăruiește porcușorul care dă titlul filmului, o ființă adorabilă, dar greu de controlat, spre deosebire de ceilalți căței aflați la școala pentru dresaj. Cu trecerea timpului, Babs realizează că să învețe să îl țină în frâu pe Oink nu este nici pe departe cea mai dificilă sarcină pe care trebuie să o îndeplinească la frageda ei vârstă. Când este trădată de către o persoană specială, ea trebuie să reclădească pas cu pas încrederea în oameni. Sub masca unui film pentru copii se ascun-

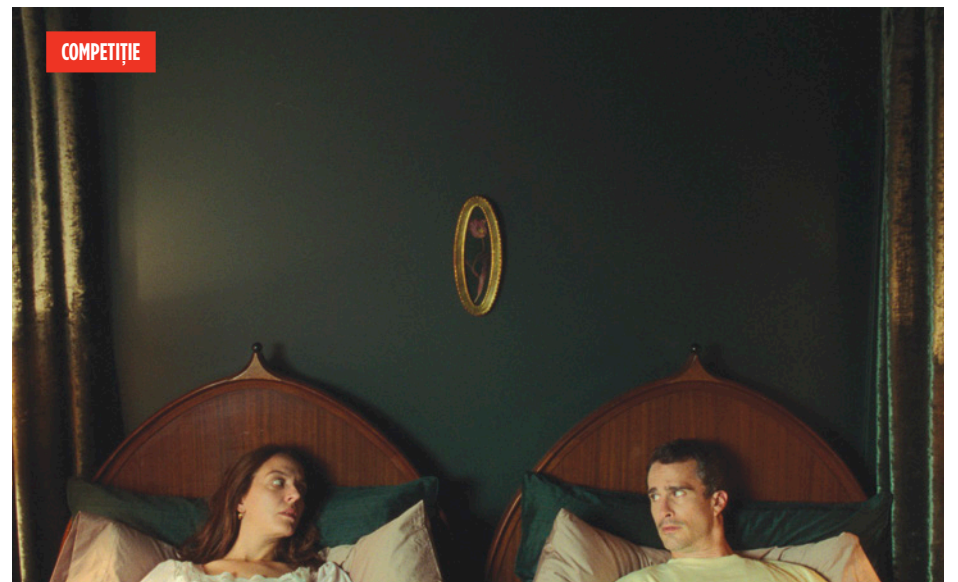
de o problemă pregnantă: cea a adulților care par să repete aceleași greșeli, incapabili de a se adapta unei lumi în continuă schimbare. Iar Halberstad arată cum răul nu poartă tot timpul o aură care îl evidențiază, ținând protagoniștii la distanță.

Câteodată întunericul se poate așterne subtil, aproape imperceptibil, chiar și peste cele mai luminoase culori – de care animația abundă. Cu o meticuloasă atenție la detalii și abordând teme precum stilul de viață și contrastele generaționale, *Oink* poate fi văzut deopotrivă ca o distragere de la micile tragedii cotidiene, dar și ca o oportunitate de introspecție, atât a copiilor, cât și a celor care îi însoțesc.

Oink rulează în cadrul secțiunii EducaTiff astăzi, sâmbătă, 18 iunie și marți, 21 iunie, de la ora 10:00, la Cinema Victoria și joi, 23 iunie, de la ora la 10:30, la Universitatea Sapiientia.

Oana Balaci

COMPETIȚIE

Babysitter – let's talk about Cédric

Dacă vrei să vedeți un fel de Wes Anderson combinat cu fiorul amoros din filmele québécoise tip Denys Arcand și ceva în zona halucinantului, ce ar putea semăna cu ce face Michel Gondry, atunci ați ajuns la marele fix. Avem în față o reinterpretare în stilul camp culture a celor trei regizori.

Făcut cu multă ironie și cu o atenție specială pentru corpul feminin obiectivat la modul amuzant și in-your-face, *Babysitter* vorbește despre păcatele misoginiei în ziua de azi. Regizoarea Monia Chokri își trage unele referințe de la acești mari regizori, dar asta nu înseamnă deloc că nu are o voce proprie. Ea știe exact ce vrea să construiască: o poveste fresh, ușor suprarrealistă, despre percepția reciprocă bărbat-femeie și clișeele în care poziționăm cele două sexe. Dar atunci când pare că merge prea departe în a prezenta convențional aceste preconcepții, reușește să gândească ceva surprinzător în secvență.

Povestea se învârtă în jurul imaturului Cédric, care își pierde slujba după ce sărută o reporteriță TV, alcoolizat fiind, în timpul unei transmisiuni în direct. Așa că se vede blocat în casă cu Nadine (interpretată de regizoare), bebelușul lor și fratele Jean-Michel, unde se adaugă și o voluptoasă și energică tânără babysitter care dinamizează acțiunea și aduce clasicul triughu amoros (sau să fie un pătrat?).

Lucrurile ciudate se țin lanț, pe o spumoasă tentă erotică care aproape că singură nu se ia în serios. De multe ori, ideile penetrează atunci când sunt spuse relaxat. Așa e și aici. Un film despre felul cum pot fi exorcizați „scumpii” demoni sexiști.

Filmul poate fi văzut sâmbătă, 18 iunie, ora 22:30, și luni, 20 iunie, ora 17:30, la Cinema Victoria.

Ion Indolean

Arta respiră în libertate

romania.europalibera.org

Despre ciorbă, cimbru și alte orizonturi de așteptare

Vă spun din experiență, dintr-o inimă sondare, cu mijloace proprii, a inconștientului colectiv: ecourile ciorbei lui Dragoș Bucur din Poliștii, adjectiv (Corneliu Porumboiu, 2009) nu s-au stins nici acum, la TIFF 21. Sunt oameni obișnuiți, cu rate la bancă, cu copii, cu probleme, care n-au chef de festivaluri și care încă trăiesc cu convingerea că filmul nostru "nou" cu asta se ocupă. Cu timpi morți, cu zemuri lungi, cu drame domestice, cu faianță. N-ar trebui să mă mire: în fond, e multă inerție în însăși ciorba românească - mă refer, desigur, la cele patru-cinci feluri de "ciorbițe", mereu aceleași, din meniurile alea multe și groase, în folie de plastic, nu la oferta flamboiantă de la Zama (Napoca 16).

Problema se pune și aici, în bucătăriile restaurantelor normale, la fel de greșit ca în multiplexurile din mall-uri: dacă lumea asta știe, asta cere. Suntem tentați să plecăm mereu de la premisa (amendabilă sociologic) că românul nu e curios din fire, că nu e dispus să încerce lucruri noi. Paradoxul fiind că tot ce ar avea românul de făcut, atât în gastronomie, cât și în film, e să experimenteze niște lucruri vechi. Cosmin Dragomir,

istoric culinar: "Pregătesc o carte împreună cu Mircea Groza, de fapt, e cam gata. Sunt 186 de rețete diferite de zămuri culese numai din zona dumnealui. Nu din țară. Dintr-un singur județ". Așadar: o să apară în curând, la Editura Gastro Art, o carte cu 186 de rețete de ciorbe și supe doar din Sălaj, care se gătesc acolo, în gospodării, de niște sute de ani. Asta apropo de tradiție, curiozitate, experiment.

Ceva-ceva din culoarea asta locală, cel puțin lingvistică, se regăsește aici, în Cluj-Napoca, la Zama (unde meniul e curat de arheologul culinar Mircea Groza). Zama aită de ciuciuțe și hiribe. Zama de pășulă cu ciont. Zama de picoci cu tarcan. Zămucă cremă de poprici coapte. Și da, pentru astfel de locuri s-a inventat Tripadvisor (Michelin Guide fiind altă discuție, în alte limbi, mai puțin româna). Vestea proastă e că înainte de pandemie, la ediția din 2019 a ghidului Gault & Millau România, Clujul avea două restaurante notate, maximal pentru standardul țării, cu trei bonete (15/20 puncte) - Baraca (Ion Rațiu 10) și Fragment (Splaiul Independenței, Cluj Arena). Iar ca urmare a evenimentelor

de tristă amintire din HoReCa, ultimul dintre ele s-a închis (cel puțin temporar). L-am întrebat pe chef Andrei Chelaru dacă nu cumva se întoarce și anul acesta la Fragment, pentru un *special event*, cu ocazia TIFF, cum s-a-ntâmpat,

la superlativ, anul trecut. Mi-a zis că nu. Iar asta, sincer, m-a-ntristat. Vestea bună fiind că la Cimbru (Decebal 37) au băgat, între timp, și mic dejun.

Dragoș Vasile / Europa Liberă

Alcarràs (2022): o vizită pe câmpurile catalane și o viață care se pierde

Pe Carla Simón ar fi bine să-l cunoașteți. Tânăra catalană care debutase în 2017 cu filmul *Summer [Estiu]* (1993), câștigător a trei premii Goya și cinci premii Gaudí - printre alte distincții-, revine anul acesta la TIFF cu un alt film de mare succes, filmat în întregime - după obiceiul lui Simón - în limba catalană: *Alcarràs* (2022). Câștigător, la rândul său, al Ursului de Aur la cea de-a șaptezecidoua ediție a Berlinalei, filmul spune povestea unei familii de fermieri dedicați cultivării pământului ca meserie generatională, dar pe care provocările noilor vremuri o obligă să-și schimbe modul de viață.

Familia, deși numeroasă, trăiește în armonie cu mediul rural. Totuși, toate acestea se schimbă brusc, într-o zi caldă de vară. Într-un mod cu totul imprevizibil, li se aduce la cunoștință că terenul nu le aparține și, pentru a înrăutăți lucrurile, nu există nicio dovadă care să ateste că ei sunt într-adevăr proprietarii legali. Între timp, văd sosirea unui nou proprietar care plănuiește să le transforme în spațiu pentru amplasarea panourilor solare. În disperare, membrii familiei se grăbesc să facă ultima recoltă înainte ca viața lor să se schimbe pentru totdeauna.

Regizorul reușește să ne arate cum o schimbare bruscă este trăită ca o tragedie complexă, dar care este totuși îmbrățișată

cu resemnare deoarece, în ciuda implicațiilor schimbării, familia știe că nu poate face nimic împotriva ei. Persistența cadrelor medii alese de Simón și decizia ei narativă de a se concentra asupra unei familii cu un ecosistem generational bogat, ne permite să observăm în detaliu diferențele tonuri pe care le poate avea frustrarea, atunci când factorii externi ne obligă să ne schimbăm viețile și obiceiurile. Cel mai remarcabil este bunicul Rogelio (Josep Abad) care se învinovățește că nu s-a asigurat ca terenul să fie înregistrat legal și se luptă cu durerea de a pierde rodul a ceea ce a muncit atâția ani.

Nu este un secret pentru nimeni că agricultura este unul dintre sectoarele puternic afectate de marii distribuitori în măsura în care fermierii primesc atât de puțin pentru produsele pe care le recoltează. Filmul joacă un rol activ în a portretiza acest lucru. Însă, cea mai mare tragedie nu este valoarea scăzută a pieței, ci pierderea "mamei pământ", care le condiționează existența. Poate că narațiunea filmului este, așadar, mai degrabă o metaforă a consecințelor evoluării societății noastre capitaliste. Familia nu trebuie doar să renunțe la pământul pe care a lucrat ani de zile, ci și să regândească un stil de viață și o relație cu lumea naturală pe cale de dispariție.

Emily Noejovich

**DISTREAZĂ-TE
LA TIFF
ALĂTURI
DE MEC!**

Mec, cinefil convins și partener oficial TIFF.

IntergoatIFF

Răzvan Penescu: “E foarte greu să faci o listă cu doar zece nume!”

Răzvan Penescu e selecționar la programul „10 pentru FILM” încă de la debutul acestuia. Am stat de vorbă cu el pentru a afla care sunt cele mai mari provocări ale acestui proiect pentru cineva care vede zeci de actori pe scenă, în fiecare an.

Reporter: Cum decurge procesul de selecție pentru tine și care e cel mai interesant lucru din acest proces pentru tine?

Practic, fiecare dintre noi începe după fiecare gală. Selecția e formată din două faze: întâi vezi mai multe spectacole, remarci niște oameni, faci notițe cu câteva argumente, după care ne întâlnim toți cei șapte selecționeri, punem lista comună pe masă și votăm până rămân zece. Cel mai interesant lucru mi se pare că pot da unor actori de teatru șansa să se apropie de film, să se vadă cu regizori, cu directori de casting, cu oameni care contează în lumea filmului, și care le pot da niște direcții și chiar să le deschidă niște uși. Practic, niște oameni care au făcut doar teatru, mai ales în orașe mici, în care vizibilitatea lor la scară națională este destul de redusă, învață cum să deschidă ușa spre marele sau micul ecran. Mai mult, ei pot să ducă toată informația pe care o primesc aici către comunitatea artistică din care fac parte.

Există un set de particularități pe care le cauți atunci când evaluezi un actor pentru proiect?

Nu e chiar atât de tehnic acest proces. Cel mai important este să-i văd, indiferent dacă ajung eu să văd spectacolul în care joacă sau mă caută ei, că află de program, și mă cheamă să-i văd jucând. Altfel, trebuie să-mi ia ochii, să se remarce pe scenă. Nici măcar nu trebuie să aibă un rol important în economia unui spectacol, dar trebuie cumva să-mi atragă atenția. E foarte greu, chiar frustrant, când trebuie să faci o listă cu doar zece oameni, în condițiile în care sunt zeci de actori de luat în seamă, care ajung să fie propuși de selecționeri pentru selecția finală. Este, de asemenea, foarte important, ce produc ei pentru procesul acesta. Noi ne facem câte o listă, după care, împreună, ne uităm la

niște materiale video pe care ni le trimite. Te uiți după ceva anume la joc, ceva care, eventual să se poată transfera de pe ecran pe dură pe ecran? Dacă declami, nu ești bun, dar nu prea mai sunt mulți care joacă în felul acesta, poate vreo câțiva seniori. Însă și-acolo trebuie să te întrebi dacă e rolul sau omul de așa natură. Uneori sunt așa doar pe scenă, alteori sunt așa și la o discuție liberă, la cafea.

Sunt zece ediții complete ale acestui proiect până acum. Ai, din acești o sută de artiști care au trecut prin proiect, câteva nume care să reprezinte o satisfacție personală, ca selecționar?

Să știi că aproape toți au avut o carieră în film, ulterior programului, ceea ce e mare lucru. În primul an am selectat un băiat pe care îl văzusem la Ideo Ideis, era încă la liceu, urma să dea Bac-ul când a venit în program. Vlad Bălan. Care a jucat după aia în Valea Mută, un serial produs de HBO, care e actor, joacă și, acum, e la al doilea spectacol pe care îl regizează, după ce primul a fost nominalizat la UNITER și selecționat în FNT. Silvana Mihai e un alt nume, venită tot pe filiera Ideo Ideis. A avut rol principal în *Câteva conversații despre o fată foarte înaltă* și are deja câteva filme în CV.

Observi schimbări în lumea actorilor în acești zece ani de când a apărut programul?

Da, fără discuție. Se fac mai multe filme și seriale, există mai multe șanse pentru ei și, prin urmare, fac și ei mai multe eforturi să fie remarcați și să ajungă în program. Sigur, și Social Media a schimbat mult lucrurile din perspectiva felului în care înțeleg să se promoveze și să se vadă.

Ruxandra Predescu

Vernisajul expoziției *People, Places* conturată în jurul regizorului Krzysztof Kieślowski

Sâmbătă, 18 iunie, la etajul I al Muzeului de Artă, are loc vernisajul expoziției *People, Places*, care se concentrează pe munca celebrului regizor polonez Krzysztof Kieślowski. „Toată lumea este invitată”, menționează curatorul Călin Ilea cu mult entuziasm.

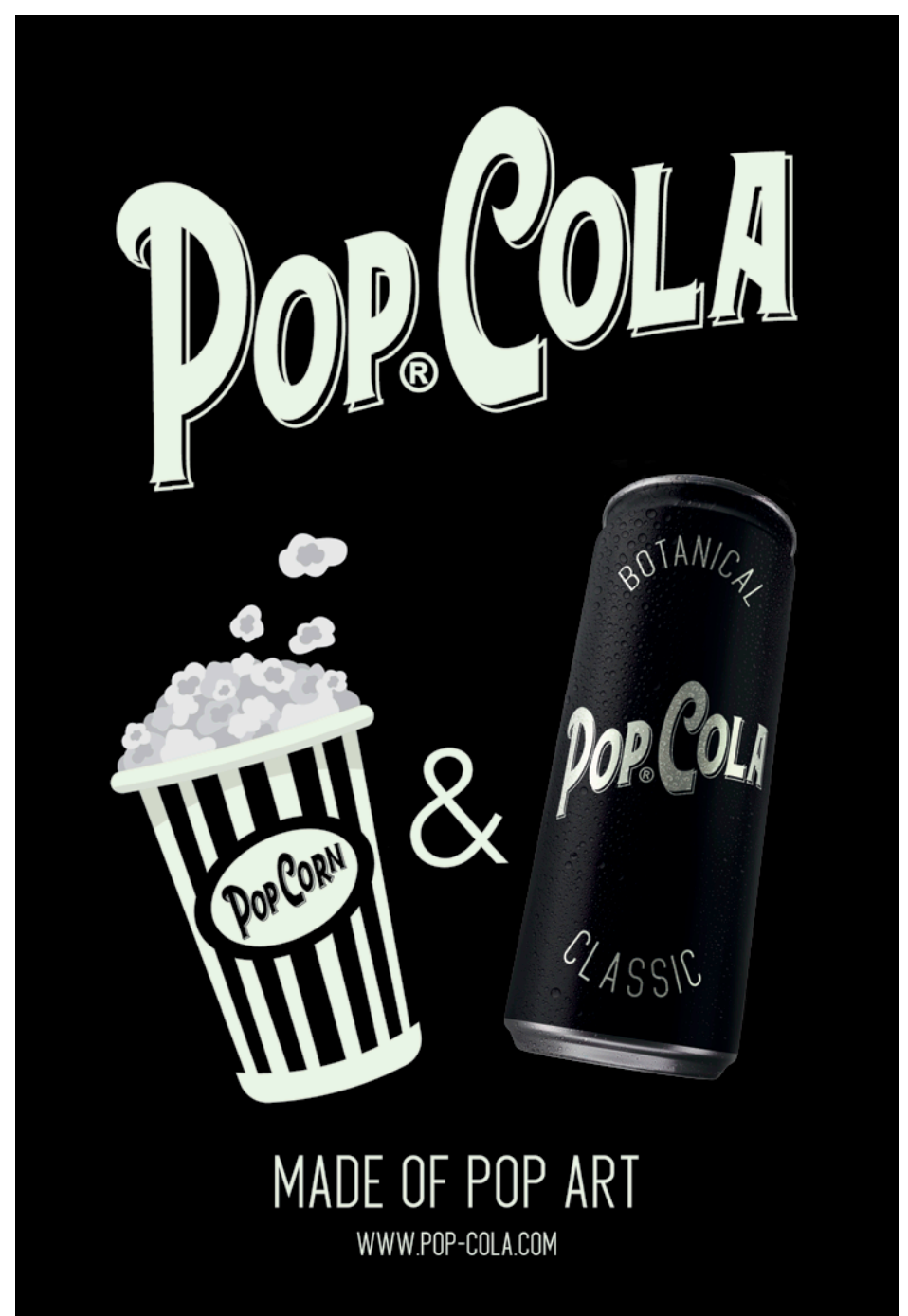
Cu un concept gândit de Diana Dabrowska și Claudia Droc, expoziția face parte din retrospectiva Krzysztof Kieślowski organizată în cadrul *Focus Polonia* la *TIFF 2022* și pune la dispoziția publicului aproape 40 de fotografii alb-negru surprinse de cineast în orașul industrial Łódź, în primul său an de studii în domeniul filmului, precum și două scurtmetraje: *Talking Heads* (1980) și *Talking Heads 2021*. Cel dintâi este filmat de însuși Kieślowski, care adresează două întrebări atemporale și universale: „Cine ești?” și „Ce îți dorești?”. Cel de-al doilea este semnat de regizorul polonez contemporan Jan P. Matuszyński, care va fi prezent la vernisaj, și reprezintă un omagiu adus autorului original, con-

siderat maestru al așa-numitului „cine-ma al neliniștii morale”.

„Fiecare om vrea să schimbe lumea ori de câte ori depune efortul de a face ceva. Eu n-am crezut niciodată cu lumea poate fi litelarmen schimbată. Am simțit mai degrabă că ea poate fi descrisă.” – acesta este citatul care atinge esența întregii cariere a lui Kieślowski și a expoziției dedicate lui. Fotografiile sale din seria „Photographs from the city of Łódź” descriu viața de zi cu zi a locuitorilor orașului în perioada dificilă a anilor '60 în Polonia și anticipează cariera de autor de film documentar cu care se va lansa artistul.

Expoziția va putea fi vizitată în fiecare zi de festival, în intervalul orar 12:00 – 20:00.

Oana Balaci

IntergoatIFF

Fatma Mohamed: „Fiecare regizor vine cu lumea lui, se întâlnește cu lumea ta”

Foto: Micula Andrei

Este originară din Cluj, lucrează la Teatrul din Sfântu Gheorghe și a jucat în filme internaționale, alături de alți actori foarte buni. Face teatru, film, dansează, iar înainte de școala de actorie și-a luat licența la Facultatea de Educație Fizică și Sport, specializarea aerobic și dans modern. Are o relație specială cu regizorul Peter Strickland, pentru care de această dată a jucat în *Flux Gurmand* unul din rolurile principale.

Ești prezentă la TIFF ca actriță în *Flux Gurmand*. Despre ce vorbește filmul și cum ar trebui să se poziționeze spectatorii față de el? E în secțiunea *Fără Limită*, ceea ce spune multe despre structura lui mai neobișnuită.

În primul rând, filmul vorbește despre relația din interiorul unor oameni care muncesc, în cazul nostru performeri; un fel de luptă pentru ierarhie, deși nu e cazul, dar trebuie. Relația dintre artiști, o luptă pentru putere, viziunea artistică personală și cât trebuie să lași

de la tine. Ideea de compromis, pe care nu o acceptă nici o parte și atunci e ceva No Limit.

Cum ați lucrat pe idee?

Am vorbit mai mult despre personaj, eu pe Peter Strickland îl știu de mult, acum am lucrat la al șaselea film. Pot să spun că la ultimul deja m-a întrebat ce aș mai vrea să fac în film. Am ajuns la un nivel de înțelegere și am zis că aș dansa și aș cânta. Și m-am trezit că mă provoacă, mă rog, nu e chiar dans ce fac, dar e un performance de mișcare, dus la extrem; cu sângele, cu abatorul, cu materiile fecale. Mi-a plăcut provocarea, mai ales în zona care lucrez acum, teatru, dans, film. A fost o provocare extremă. Când filmam, el a zis la un moment dat „cut” și noi aveam public, care nu și-a dat seama că e gata, dar nici nu i-a mai interesat, au început să aplaude. Peter mi-a provocat instinctele artistice și le-a putut combina apoi, a ales ce i-a plăcut. Filmul e inspirat cumva și din viața lui. A avut mereu la filme indicația asta să mai reducă din timp și el nu a lăsat de la el.

Eterna luptă între producător și creator...

Da, el este un artist care cam la doi ani reușește să regizeze un film.

Cum v-ați găsit, la început?

A venit la Sfântu Gheorghe, la *Katalin Varga* (2009), și am avut o scenă, un urlet, era noapte filmarea, am dormit în propria mașină, am venit cu pijama mea. I-a plăcut foarte mult că de fieca-

re dată când reluam eram din ce în ce mai intrată în situație și au fost multe duble. După un an, a ieșit la Berlinală, a fost premiat, și ulterior a venit cu filmul la noi. Eu sunt actriță la Teatrul Andrei Mureșanu din oraș, și ne-a chemat pe toți pe scenă. Ne-a prezentat pe toți, ne-a chemat, eu nu m-am dus, pentru că mi-era jenă să mă duc lângă actrița principală, eu având doar un urlet. Cred că a apreciat asta. Apoi, a venit la noi la masă, eram la un cocktail, și m-a întrebat dacă mai știu altă limbă decât engleza. Și bafta mea a fost că știu italiană. Eu știu că el e însurat cu o unguroaică, că are un bunic din Grecia – care tocmai murise și cu banii de la el a făcut primul film. Și zice, fix acum scriu un scenariu în engleză și italiană. Vrei să joci? Și ce să zic, vrei calule, ovăz, nu?

Cum te pregătești pentru un film străin și cum o faci pentru un film românesc? Există diferențe? Mă refer atât la tehnica ta, cât și la ce îți cere regizorul...

Pot să zic că e puțin mai greu în altă limbă, pentru că nu e limba ta maternă. Nu poți improviza, știi, cum vrei tu. Cu regizori români am avut doar niște secvențe. Nu am jucat într-un film de lungmetraj unde să fiu personaj principal.

Știi că ai apărut în *Autoportretul unei fete cumini*.

Da, și regizoarea Ana Lungu avea un buget mic, jucam în casa părinților ei, ne simțeam foarte familiar. A fost foarte draguț.

Întrebam în ideea în care la Peter Strickland totul e puțin mai formal și de aia mă gândeam dacă pregătirea e diferită.

Da, bine, în principiu și la Peter am încercat să stau cât mai mult pe naturalism. E clar că e diferit, dar cred că diferă în funcție de regizor. Fiecare regizor vine cu lumea lui, se întâlnește cu lumea ta. Bineînțeles că e un melanj, ajută foarte mult să poți dialoga cu el, să îi spui din experiențele tale, el din ale lui, dar de obicei scenariul, dacă e fix, cu el vorbești despre intențiile pe scenele respective. Peter reușește să te pună în situații astfel încât nu ai cum să dai greș.

Ce înseamnă TIFF pentru tine, mai ales că ești din Cluj?

Am venit în 2015 prima dată aici, invitată. Atunci a fost ceva wow, invitată la mine acasă. E o atmosferă extraordinară. Cui nu-i place să se simtă bine, respectată, apreciată. E foarte important că vine lume din cinematografia națională și mondială, la lounge fiecare se destăinuie, fiecare spune un mic secret din viața personală sau profesională. E foarte bine că se face **10 pentru FILM**, e o rampă de lansare. Eu cred că e foarte important și pentru familii, abia aștept să îmi aduc și eu familia la acele evenimente dedicate. TIFF e inima filmului, aici în România. Pălpăm prin întâlniri, prin cunoștințe, prin necunoștințe, prin party-uri. E o bază bună pentru cinematografie.

Ion Indolean

Un film esențial *Marea Libertate*

In *Marea Libertate*, câștigător al Premiului Juriului în secțiunea Un Certain Regard de la Cannes 2021, un Franz Rogowski incredibil, nominalizat la European Film Awards, joacă rolul unui bărbat din Germania lui 1968 (Hans Hoffman) arestat pentru „practici sexuale deviate”. Condamnat la doi ani de închisoare fără suspendare în baza Paragrafului 175, el pare resemnat cu viața în spatele gratiilor. Aici îi recunoaște pe Leo (Anton von Lucke), un profesor de muzică și el arestat prin aceeași metodă – cu camera ascunsă într-o toaletă publică în care bărbații se întâlnesc pentru sex – și pe Viktor (Georg Friedrich), un criminal a cărui relație improbabilă cu Hans e încet, încet devoalată.

Când îi ia partea speriosului Leo, Hans sfârșește în izolare, într-o debara complet întunecată. E aici unde regizorul Sebastian Meise se întoarce înapoi în timp, în 1945, pentru a arăta că Hans a mai fost locatar al celulei cu pricina, atunci ispășind cele patru luni rămase dintr-o sentință de 18 după desființarea lagărului

de concentrare în care a fost prizonier. *Marea Libertate* se folosește astfel de trei episoade distincte din viața lui Hans pentru a ilustra sacrificiile pe care acesta le face pentru ceilalți, prezentând în același timp actele sale repetate de arest ca formă de protest împotriva legii abominabile, de sfidare împotriva autorităților. Prezentarea celor trei în paralel e o alegere *smart* inclusiv pentru Rogowski, căruia i se permite o interpretare mult mai nuanțată a acestui personaj complex care decide să nu cedeze, oricât de zdrobitoare ar fi situațiile în care se regăsește. Aducând în prim-plan prejudiciile aduse a generații întregi de bărbați queer (paragraful fiind abolit abia în 1994), *Marea Libertate* nu numai că reinvie un episod vital din istorie care riscă mereu să redevină o realitate, dar o face cu o tandrețe care nu are cum să nu te cucerească. Se poate vedea astăzi, 18 iunie, de la 16:00 la Casa de Cultură a Studenților, și miercuri, 22 iunie, de la 13:00 la Cinema Florin Piersic.

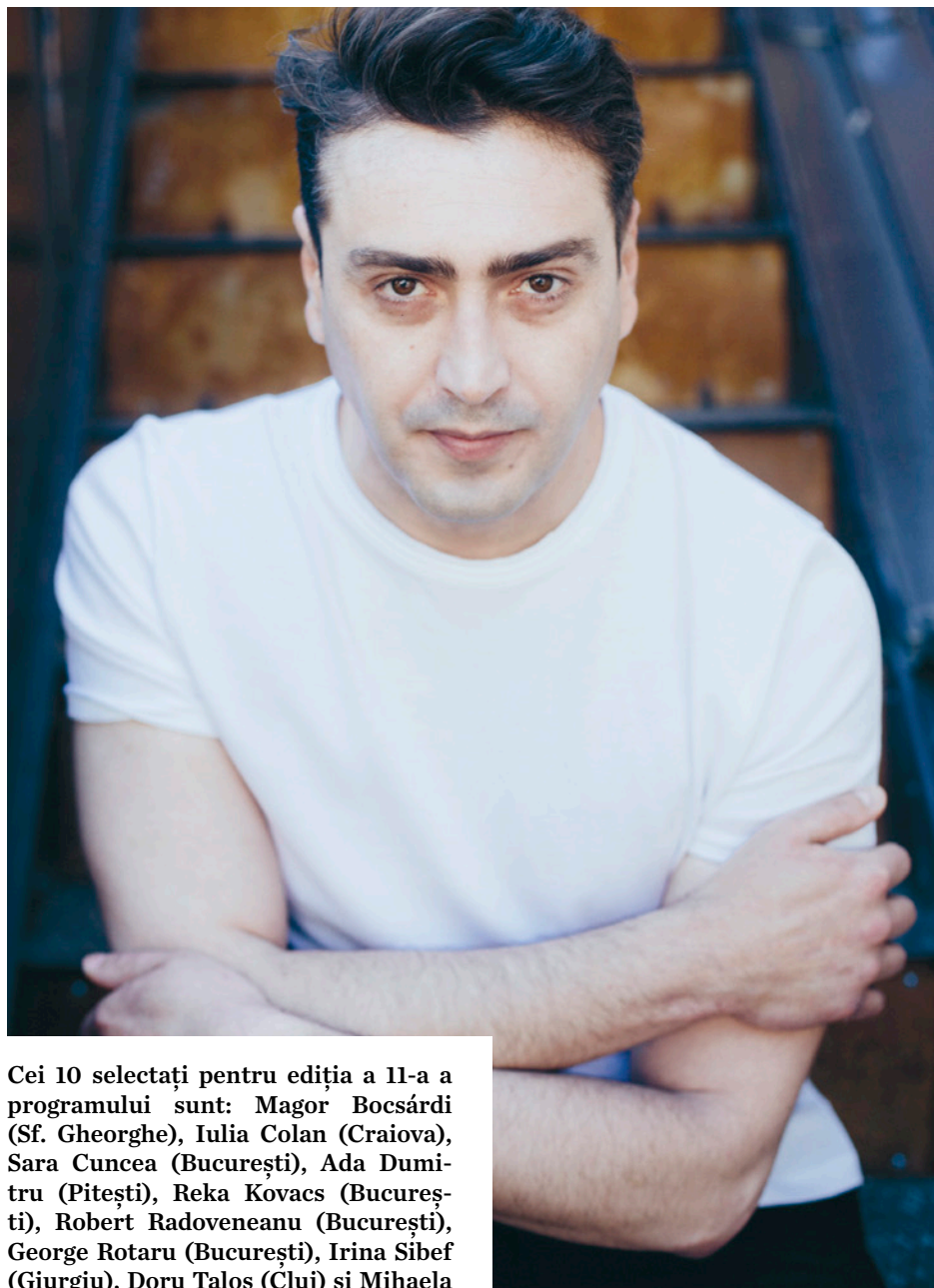
Laurențiu Paraschiv

TIFF e inima filmului, aici în România. Pălpăm prin întâlniri, prin cunoștințe, prin party-uri. E o bază bună pentru cinematografie.

10 pentru FILM la TIFF, 2022:

George Rotaru: „Multă lume vorbește, puțini oameni ascultă. Arta e un echilibru între idee și manifestare”

10 actori de teatru sunt prezentați anual, în cadrul TIFF, profesioniștilor din lumea filmului și publicului. Programul **10 pentru FILM la TIFF** își propune să promoveze figuri noi în filmul românesc și îi vizează pe actorii care nu au avut până acum șansa afirmării în cinema-ul românesc, indiferent de vârstă.

Cei 10 selectați pentru ediția a 11-a a programului sunt: Magor Boczárdi (Sf. Gheorghe), Iulia Colan (Craiova), Sara Cunceș (București), Ada Dumitru (Pitești), Reka Kovacs (București), Robert Radoveneanu (București), George Rotaru (București), Irina Sibef (Giurgiu), Doru Taloș (Cluj) și Mihaela Velicu (București).

Foto: Sabina Costinel

George Rotaru (41 ani), absolvent de sociologie în 2003 din cadrul Universității București și apoi al UNATC în 2014, a jucat și coordonat numeroase proiecte de teatru independent din București. George Rotaru a jucat sau joacă în mai multe teatre din București, precum unteatru, Green Hours, Teatrul Național București, Godot, Opera Comică, Teatrul Metropolis. Actrița Raluca Aprodu (*Ruxx, Vlad*) i-a pus câteva întrebări lui George:

Crezi că talentul e suficient ca să reușești? Niciodată. E nevoie de foarte multă „muncă, muncă, muncă și noaptea și ziua, muncă muncă muncă, niciodată piua”. Și de noroc.

Ce crezi că îți folosește în viața reală din ceea ce ai învățat în actorie?

Totul. Învățarea tehnicilor de concentrare, atenție, memorie, te ajută să înțelegi mai bine viața cotidiană. Ai nevoie în fiecare zi să cooperezi și să fii conștient de jur. Aceste tehnici care fac parte din abc-ul actoriei stau și la baza vieții de toate zilele. Am învățat multe despre oameni și când studiam Sociologia. Dar de când am trecut la studiile de actorie mă uit altfel în sufletele oamenilor și de multe ori știu exact cum se simt. Ceea ce mă ajută să mă calibrez mai bine. (interviul integral pe LiterNet.ro la <https://agenda.liternet.ro/cronici/10pentrufilmattiff.html>)

A consemnat Raluca Aprodu

Documentaristul polonez Tomasz Wolski răstălmăcește trecutul anevoios al unui popor aflat într-un punct de maximă vulnerabilitate. De această dată, propune o perspectivă inedită - urmărește îndeaproape demersurile disidenței comuniste, explorând problema puterii și relația ei cu populația. Wolski tratează cu multă grijă adevăruri istorice dureroase. El oferă imagini irezistibile prin suprapunerea documentelor și conversațiilor telefonice de arhivă cu animații stop-motion care demonstrează nu doar trivialitatea, cât și cruzimea guvernului polonez. Camera obiectivă urmărește în paralel manifestanții; ea nu intervine, ci doar ne plimbă maiestuos prin culisele unei revolte devastatoare, lăsându-ne să observăm totul așa cum s-a întâmplat. Decembrie 1970: mii de oameni sunt nevoiți să iasă în stradă din cauza deciziei conducătorilor de a mări prețurile

alimentelor. Guvernul adună o „echipă de criză” pentru a gestiona conflictele. Printre conversațiile telefonice tulburătoare, se strecoară vorbe simple: „Doar dă cu piciorul”. Atmosfera devine tot mai tensionată, iar deciziile politice tot mai acide. Abia 24 de ani mai târziu sunt numiți public responsabilii masacrului rezultat. Nu aleatoriu, șase dintre ei sunt reprezentați ingenios de Wolski sub forma unor marionete: ei dau telefoane non-stop din spațiile lor de birou confortabile (care arată mai degrabă a lounge-uri boeme în care se fumează ne-ntrerupt), departe de agitația din orașe, sau din camere ale palatului viu recreate de animatorul Robert Sowa. Portretul fascinant al unei lumi dizgrațioase se poate vedea astăzi de la 18:15 la Cercul Militar sau pe 25 iunie la aceeași oră și în aceeași locație.

Emanuela Susanu

E.ON vă prezintă secțiunea
SUPERNOVA
la TIFF 2022.

e-on

PIAȚA UNIRII OPEN AIR

Iluzii pierdute

Balzac by the way of Bridgerton

Un tânăr care se crede buricul pământului și apoi urlă șocat când toate se întorc împotriva lui e protagonistul celui mai nou film semnat de Xavier Giannoli, *Iluzii pierdute*, adaptat foarte fidel, dar și cu un strop de modernitate, după romanul de moravuri al lui Honoré de Balzac, despre ascensiunea propulsivă și decăderea încă și mai iute a unui scriitor din Parisul secolului 19.

Povestea începe în Angoulême, unde poetului Lucien (Benjamin Voisin), care lucrează într-o tipografie, i se aprind călcâiele după Madame de Bargeton (Cécile de France), o doamnă din cu totul altă clasă, care caută să evadeze dintr-o relație nefastă și nu pare să prevestească nimic bun. Aventura lor devine prea greu de ascuns, astfel că fug dintr-un impuls la Paris, unde tentațiile se găsesc în cantități generoase iar aparențele primează, astfel că de Bargeton, mai preocupată de propria imagine decât de dragostea promisă și dovedită, începe să se îndepărteze cu Lucien. Părăsit, acesta încearcă să-și găsească propriul drum: așa îl cunoaște pe Étienne Lousteau (Vincent Lacoste), redactorul unuia dintre ziarele de succes din capitala franceză, și se îndrăgostește de Coralie (Salomé Dewaels), o tânără actriță prost văzută în societate, ca și el, și întreținută de un bătrânel bogat și gelos.

Extrem de alert și extravagant în luxuria sa, *Iluzii pierdute* atrage privirile precum Parisul îl atrage pe Lucien, pentru ca mai apoi să-i releve un mic secret despre cinism: e super *fun*! Antieroul nostru și ceilalți băieți răi din jurul său se distrează copios printând *fake news*, distrugând reputațiile unora pentru a le clădi pe-ale altora, cumpărând aplauze și huiduieli la premierele spectacolelor de teatru, și bârfind! E mai multă bârfa aici decât în *Bridgerton*! Însă, spre final, ca și în *Amadeus* lui Forman, prețul trebuie plătit: simpla imagine a unui cadavru într-o groapă comună aduce după ea o tristețe incomensurabilă. Totuși, ce aventură a fost!

Iluzii pierdute rulează astăzi, 18 iunie, de la 21:45 în Piața Unirii Open Air și Parc Poligon Florești, duminică, 19 iunie, de la 19:30 la Cinema Mărăști, și duminică, 26 iunie, de la 19:30 la Cinema Dacia Mănăștur.

Laurențiu Paraschiv

PROGRAM / SÂMBĂTĂ / 18 IUNIE

■ CINEMA FLORIN PIERSIC

13:00 Close-up Krzysztof Kieslowski
Un scurt film despre iubire
(A Short Film About Love)
Krzysztof Kieslowski | 84' | Polonia [1R1]

15:00 Supernova
107 mame (107 Mothers)
Peter Kerekes | 93' | Slovacia, Cehia, Ucraina [1R2]

17:00 Supernova
Campania (La croisade)
Louis Garrel | 67' | Franța [1R3]

18:30 Focus Israel
Să fie dimineață (Let It Be Morning)
Eran Kolirin | 101' | Israel, Franța [1R4]

21:00 Focus Polonia
Nu lăsa urme (Leave No Traces)
Jan P. Matuszynski | 160' | Polonia, Cehia, Franța [1R5]
Acces gratuit pentru persoane în vârstă de peste 60 de ani!

■ CASA DE CULTURĂ A STUDENȚILOR

16:00 Fără limită
Marea libertate
(Great Freedom) *
Sebastian Meise | 116' | Austria, Germania [1C1]

18:30 Supernova
Evenimentul (L'événement)
Audrey Diwan | 100' | Franța [1C2]

20:45 Fără limită
Flux Gourmet
Peter Strickland | 111' | Marea Britanie, SUA, Ungaria [1C3]

■ CINEMA VICTORIA

10:00 EducaTIFF
Guiț (Oink)
Mascha Halberstad | 72' | Olanda, Belgia [1V1]

12:30 3x3
Despre trup și suflet (On Body and Soul)
Ildiko Enyedi | 116' | Ungaria [1V2]

15:00 Supernova
Grota (Il buco)
Michelangelo Frammartino | 94' | Italia, Franța, Germania [1V3]

17:30 Focus Polonia
Ceilalți (Other People)
Aleksandra Terpinska | 102' | Polonia, Franța [3V3]

19:45 Competiție
Ultima execuție (The Last Execution)
Franziska Stünkel | 117' | Germania [1V5]

22:30 Competiție
Babysitter
Monia Chokri | 88' | Canada, Franța [1V6]

■ CERCUL MILITAR

13:30 Larger Than Life
Dean Martin: King of Cool
Tom Donahue | 103' | SUA [1W1]

16:00 Supernova
Desincronizat (Out of Sync)
Juanjo Giménez Peña | 105' | Spania, Lituania, Franța [1W2]

18:15 Focus Polonia
1970
Tomasz Wolski | 71' | Polonia [1W3]

20:15 Lună plină
Ianuarie (January)
Andrey Paounov | 111' | Bulgaria, Luxemburg, Portugalia [1W4]

■ CINEMA ARTA

10:00 Close-up Krzysztof Kieslowski
Amatorul (Camera Buff)
Krzysztof Kieslowski | 109' | Polonia [1A1]

12:15 Larger Than Life
Iubirile Patriciei Highsmith (Loving Highsmith)
Eva Vitija | 84' | Elveția, Germania [1A2]

14:30 Close-up Krzysztof Kieslowski
Trei Culori: Alb (Trois couleurs: Blanc)
Krzysztof Kieslowski | 88' | Elveția, Franța, Polonia [1A3]

17:00 Focus Israel
Nu sunt eu (I Am Not)
Tomer Heymann | 96' | Israel, Guatemala [1A4]

■ 19:30 What's Up Doc?

Atlantida
(Atlantis)
Yuri Ancarani | 105' | Italia, Franța, SUA [1A5]

22:00 What's Up Doc?
Goana după aur
(Mother Lode)
Matteo Tortone | 88' | Franța, Italia, Elveția [1A6]

■ SAPIENTIA

12:15 EducaTIFF
Vara când am învățat să zbor
(How I Learned To Fly)
Radivoje Andric | 87' | Serbia, Croația, Bulgaria, Slovacia [1S1]

14:45 Va urma
Klangor
Lukasz Kosmicki | 111' | Polonia [1S2]

17:15 Lună plină
Inexorabil
(Inexorable)
Fabrice Du Welz | 98' | Belgia, Franța [1S3]

19:45 Supernova
Angajatul și angajatorul
(El empleado y el patrón)
Manuel Nieto | 106' | Uruguay, Argentina, Franța, Brazilia [1S4]

22:00 Fără limită
Miraj
(Reflection)
Valentyn Vasyanovych | 127' | Ucraina [1S5]

■ CINEMA MĂRĂȘTI

17:00 EducaTIFF
Loc de joacă (Un monde)
Laura Wandel | 73' | Belgia [1Z1]

19:30 Lună plină
Să nu vorbești cu păcat
(Speak No Evil)
Christian Tafdrup | 97' | Danemarca, Olanda [1Z2]

■ CINEMA DACIA MĂNĂȘTUR

19:30 Supernova
Omul din umbră
(Kingmaker)
Sung-hyun Byun | 124' | Coreea de Sud [1D1]

■ MUZEUL DE ARTĂ

21:30 Fără limită
Păstrătorii veșniciei
(The Timekeepers of Eternity)
Aristotelis Maragkos | 63' | Greece, Marea Britanie [1M1]

■ PIAȚA UNIRII OPEN AIR

21:45 Piața Unirii
Iluzii pierdute
(Illusions perdues)
Xavier Giannoli | 144' | Franța, Belgia [1U1]

■ PARCUL POLIGON FLOREȘTI

21:45 Piața Unirii
Iluzii pierdute
(Illusions perdues)
Xavier Giannoli | 144' | Franța, Belgia [1F1]

■ IULIUS PARC OPEN AIR

21:45 Supernova
Alcarràs
Carla Simon | 121' | Spania, Italia [1P1]

■ UBB OPEN AIR

22:00 Va urma
Pørni
Henriette Steenstrup | 93' | Norvegia [1X1]

■ CASTELUL BANFFY – BONȚIDA

21:45 Cineconcert
Nosferatu
F.W. Murnau | 94' | Germania [1B1]

Accompaniament live – orchestra Operei Maghare de Stat din Cluj-Napoca

* Film nerecomandat minorilor / This film is not suitable for children.

**Nerecomandat persoanelor sensibile la imagini stroboscopice / Not suitable for viewers with flickering light sensitivity

IntergoatIFF

Regizorul Jan P. Matuszyński despre *Nu lăsa urme*

Am vorbit cu regizorul Jan P. Matuszyński despre cel mai recent film al său, *Nu lăsa urme*, care va fi proiectat în prezența sa în această seară de la 21:00 la Cinema Florin Piersic, cum l-a găsit pe actorul din rolul principal, influențe vizuale, dar și cum a fost primit filmul în Polonia.

Ce te-a convins că el e alegerea potrivită pentru rolul lui Jurek, care poate fi considerat personajul principal?

L-am văzut în câteva filme poloneze. Mi s-a părut grozav în *Silent Night* (r. Piotr Domalewski), la fel în *Corpus Christi* (r. Jan Komasa), și am știut că e cineva cu care o să vreau să lucrez într-o bună zi. Când am început să ne gândim la această poveste ca la un film, era destul de clar că trebuie să alegem un actor tânăr, iar el a fost primul pe lista cu oameni pe care am vrut să-i cunosc pentru rol. Știam că e un actor bun, dar nu eram atât de sigur că se potrivește cu Jacek Braciak, care-l interpretează pe tatăl său.

Cum ai dat peste acest subiect și ce te-a convins că e potrivit pentru a-l transforma într-un lungmetraj de ficțiune?

Căutam un subiect, o temă pentru următorul meu film după *Ultima familie*, și producătoarea mea Aneta Cebula-Hickinbotham mi-a dăruit această carte de reportaje scrisă de Cezary Lazarewicz, *Nu lăsa urme*. Cunoșteam numele, știam și ceva despre caz, dar nu foarte multe detalii. În orice caz, când am început să o citesc am știut că e ceva ce trebuie și filmat, pentru că vorbește despre un caz înfricoșător și palpitant, care deși s-a întâmplat acum aproape 40 de ani, se simte ca și când s-a întâmplat de fapt ieri, la colțul străzii.

Filmul urmărește de asemenea multe personaje importante și, din câte am înțeles, acoperă numai o parte din multele evenimente care au avut loc în acea perioadă. Te-ai gândit vreodată să transformi *Nu lăsa urme* într-o miniserie, luând în considerare succesul recent al formatului, inclusiv în Polonia cu Netflix?

La început, prin 2017, am avut o scurtă conversație despre asta, însă atât eu, cât și producătoarea mea ne-am gândit că e un subiect mult prea important pentru a vorbi despre o miniserie. Știam că sunt multe lucruri de acoperit, fiind o poveste cu foarte multe straturi, cu încă și mai multe personaje, dar am avut un *feeling* că trebuie să fie un film. Nu unul scurt, nici unul ușor, dar un film. Pe finalul procesului de montaj, am realizat că am lăsat pe afară peste o oră de material pe care ne-ar fi plăcut să-l includem, și iar a apărut ideea asta, că poate până la urmă ar trebui transformat într-o miniserie, însă nimeni nu a fost chiar atât de interesat încât să se întâmple.

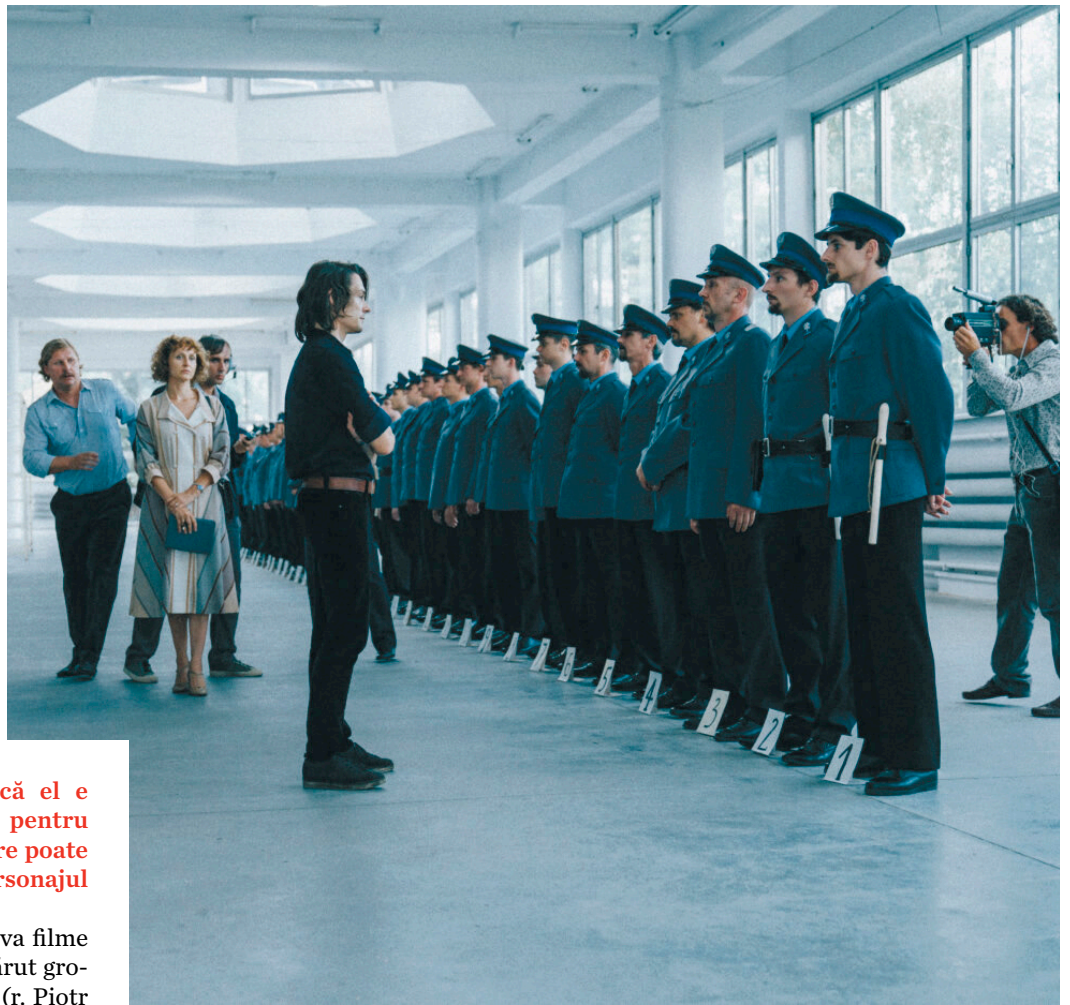
Toți actorii din film (și sunt mulți!) fac roluri impresionante, însă eram curios cum l-ai descoperit pe Tomasz Ziętek.

Pentru că asta a fost cel mai important înainte de toate, să orchestrăm toate personajele, să le facem să funcționeze ca o familie, să nu ai un membru care să iasă în evidență. Imediat după am avut o repetiție destul de scurtă cu el, Jacek și Agnieszka Grochowska (n.r. mama lui Jurek în film), și după acele două, trei ore a fost destul de clar că se potrivesc și că sunt credibili împreună.

Care au fost principalele tale influențe când vine vorba de stilul vizual al filmului?

Nu am vrut să fac trimiteri la niciun film polonez. Aș spune că am fost influențat mai degrabă de cinematograful american din anii '70, de filmele Noului Hollywood. Aș numi cu siguranță *The Conversation* (r. Francis Ford Coppola), *All the President's Men* (r. Alan J. Pakula) și *The French Connection* (r. William Friedkin), toate acele filme care se concentrau pe atmosfera asta de frică, de insecuritate, de opresie. Am folosit aceleași lentile pe care aceste filme le-au folosit, genul asta de lucruri. Și în final cred că a funcționat, pentru că *feeling*-ul genului e acolo. Ne-am jucat cu el mai ales în ultimul act al poveștii, care nu ar trebui să funcționeze așa cum e, fiind vorba despre o dramă în esență, dar cumva întoarsă pe dos. Tot la final e o scenă în care șoferul de ambulanță e obligat să ia vina asupra lui și să recunoască crima. Când am filmat acea scenă am avut în minte *Hunger* al lui Steven McQueen, de exemplu. Pot numi foarte multe titluri care m-au influențat pentru că am văzut foarte multe filme în acea perioadă, când eram mai liber.

Cu riscul de a simplifica, *Nu lăsa urme* un film despre autorități care își depășesc puterea și se poziționează deasupra legii. Cum a fost primit filmul de public polonez, având în vedere că, după cum spuneai, nu e un subiect tocmai de domeniul trecutului?

Filmul a fost primit foarte bine în Polonia, însă am avut sentimentul că publicul se aștepta la cu totul altceva de la acest film. Ceea ce cred că e un lucru bun, până la urmă, dacă ești surprins cu ce vezi pe ecran. Mă așteptam să fie mai multe discuții politice în jurul filmului, și au fost câteva, dar nimic prea mare. Sau poate au fost, dar nu au ajuns la mine. Și asta cred că a fost și din cauza pandemiei, printre alte lucruri, pentru că am vrut

să avem câți mai mulți spectatori și am lansat filmul în săli în septembrie anul trecut, când oamenii au început să se întoarcă la cinema în număr mai mare. Iar după acei doi ani te aștepti ca publicul să meargă mai repede la ultimul *James Bond* decât la *Nu lăsa urme*, care nu e cel mai distractiv film. Deși cred că și asta e un fel de entertainment.

Laurențiu Paraschiv

TIFF.21

PREZENTAT DE BT DEDEMAN

INCREDIBILA POVESTE A LEGENDARULUI ARTHUR ASHE

CITIZEN
CITIZEN
ASHE

Rex Miller, Sam Pollard
2021, SUA, 94'

Cinema Victoria
Duminică 19 iunie
17:45

ÎN AVANPREMIERĂ
Nasty
regia: Tudor Giurgiu
producător: Cosmin Hodor
Work in progress, 20'
Invitat special:
Ilie Năstase

MUST SEE

IntergoatIFF

Monica Felea (Bad Unicorn): „Publicul e mult mai deștept decât credem noi uneori”

Monica Felea este unul dintre „veteranii” echipei TIFF. De cinci ani, poartă la Festival încă o pălărie, cea de distribuitor de film, și formează, alături de partenerul ei în această aventură, compania Bad Unicorn. Am fost curioși cum e să porți mai multe pălării la TIFF, ce fel de emoții experimentează Monica într-un rol și altul.

Monica, ești unul dintre cei doi Unicorni Răi...

Ca să putem spune din când în când că unul e unicorn și unul e rău!

... iar anul acesta se împlinesc cinci ani de când Bad Unicorn a adus la TIFF primul său film distribuit, *On Body and Soul*, care revine la TIFF într-o secțiune specială și revine, probabil, la fel ca la premieră, în aplauzele și lacrimile spectatorilor.

Cum se simt acești cinci ani?

Păi în primul an cred că nu ne-a luat aproape nimeni în serios, pentru că eram colegii din echipă care văzuseră un film și voiau să-l distribuie. Nici măcar noi nu aveam un plan de bătaie sau măcar unul de afaceri pe cinci ani, cum se face, ci pur și simplu am pornit pe drumul ăsta. Am avut și susținători, chiar azi m-am văzut cu un coleg din echipă care mi-a spus că încă mai are tricoul special făcut pentru lansarea de acum cinci ani și că o să-l poarte la proiectie. Mi s-a părut foarte frumos. Au fost cinci ani în care s-au întâmplat foarte multe. An de an am avut la TIFF trei, patru sau cinci filme, în trei ani am avut filme și în competiție, anul ăsta nu avem în competiție, dar avem în Panorama și, desigur, *On Body and Soul*. Și, da, cred că o să fie emoționant, pentru mine, în orice caz, o să fie, însă vine nu doar cu emoția ci și cu o validare că e bine ce facem.

Cum te-a influențat munca la Bad Unicorn lucrând în TIFF și cum te-a influențat munca la TIFF de când lucrezi la Bad Unicorn?

E destul de greu echilibrul ăsta, pentru că, cel puțin în perioada TIFF, e destul de greu să fii și distribuitor cu film în Festival, și om în echipă care are de rezolvat tot felul de lucruri. Acum trei sau patru ani, de exemplu, au fost două filme distribuite de noi la proiectia cărora efectiv nu am putut să ajung. Pentru noi contează mult asta, pentru că ne interesează mult reacția publicului, a sălii. N-a fost ușor. Pe de altă parte, acum doi ani n-am lucrat la TIFF; am fost doar distribuitor și invitat, am și câștigat atunci, atât Premiul Publicului, cât și Trofeul Transilvania. Mi-a fost foarte greu atunci să nu fiu parte din echipă, să nu am treabă pe timpul zilei. Atât

Foto: arhivă personală

Ștefan cât și eu lucrăm la TIFF înainte să fim Bad Unicorn, iar TIFF e momentul ăla din an când te revezi cu echipa, cu toți oamenii ăștia care știi fiecare ce are de făcut și e destul de greu să stai deoparte. Plus că e și chestia asta, că noi s-a întâmplat să și câștigăm în mai mulți ani câteva premii și te gândești ce spun oamenii despre faptul că noi lucrăm la Festival. Nu că ar avea vreo legătură, pentru că Premiul Publicului e decis exclusiv de public, dar devine dificil. La Gală, de exemplu, acum să lucrezi la organizare, acum să ieși pe scenă ca să iei un premiu. Nici nu apuci să te bucuri pe deplin, dar cumva nici nu poți fără – nu poți și nu vrei să alegi. E adrenalina.

Care e cea mai frumoasă experiență ca distribuitor la TIFF?

Sunt două, de fapt. Primul e proiectia în premieră a filmului *On Body and Soul*, la Cinema „Florin Piersic”, într-o miercuri seară, pe ploaie, cu Alexandra Borbély, interpreta rolului principal, în sală, cu oameni care stăteau inclusiv pe trepte. Al doilea moment a fost când a luat *System Crasher* Premiul Publicului, pentru că ăla a fost un film pe care noi ne-am tot gândit vreo trei luni dacă îl aducem sau nu.

De ce?

E un film greu de dus pentru public. Cine are chef să se uite două ore la un film cu un copil care urlă? Ne-am decis, cu puțin timp înainte de TIFF, să-l aducem și pe urmă, aici, am văzut că era tot timpul în topul publicului, cu cele mai bune voturi. A fost o confirmare că publicul e mult mai deștept decât credem noi uneori și că nu vrea doar lucruri ușoare. În plus, a fost prezentă atunci și Helena Zengel, copila din film, ceea ce a sporit emoția și a făcut toată povestea cu atât mai emoționantă.

Care e cel mai frumos moment de când ești în echipa TIFF?

Cred că cel mai mult mi-a plăcut primul an, când am lucrat cu Ileana Cecanu la „Zece pentru Film”. Pot și acum să-ți spun care au fost cei zece actori, după atâția ani, și mai mult de jumătate dintre ei încă îmi sunt prieteni și azi. A fost o super chimie de grup atunci, una pe care nu cred că am mai simțit-o vreodată. Acel an, cu tot ce s-a întâmplat în el, de la petreceri la lucruri mai serioase, a rămas pentru mine cel mai bun an ca parte din echipa TIFF.

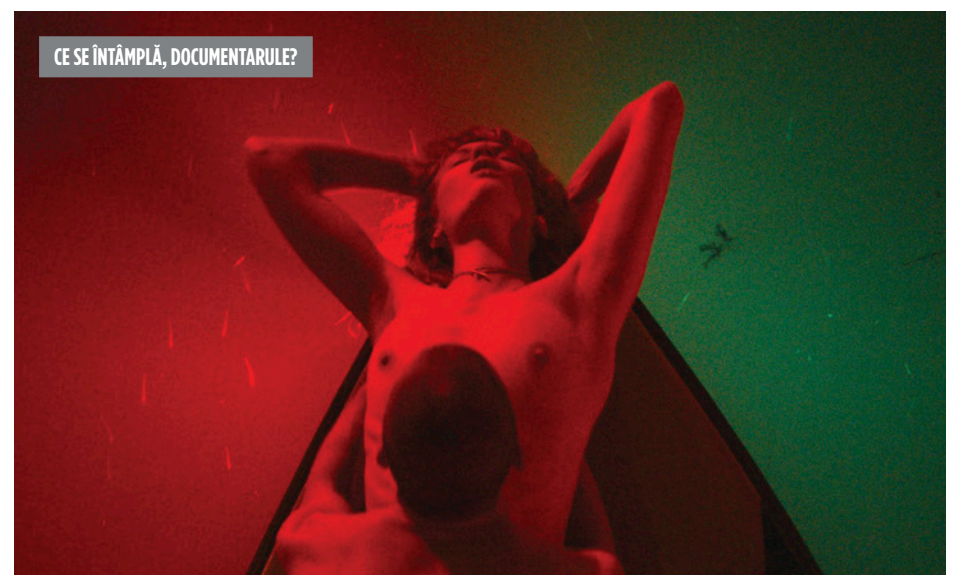
Ai de făcut vreo recomandare la ediția asta, musai de văzut? Ceva ce-ți dorești tu să vezi neapărat?

Asta cu văzutul meu nu prea stă în picioare, pentru că nu prea apuc să văd filme la

TIFF, nici nu prea mai încerc, noroc că văd multe înainte, când ajung pe la alte festivaluri, la Cannes sau la Berlin. Totuși, vreau să recomand *Imaculat*. Știu că a fost deja în cinema și poate unii l-au și

văzut, dar mi se pare unul dintre cele mai frumoase filme românești de anul ăsta până acum.

Ruxandra Predescu

CE SE ÎNTÂMPLĂ, DOCUMENTARULE?

Atlantide – filmul trip al ediției

Dacă doriți să vedeți cel mai uluitor film din punct de vedere vizual din selecția TIFF, opriți-vă aici. Ce mă determină să fac așa un anunț strident, în afară că vreau să vă captez atenția? Pentru că veți vedea Veneția cu alți ochi. Serios. Da, știu, e greu de crezut. Orașul a fost atât de traficant turistic și cinematografic, încât n-a mai rămas niciun colțisor decadent de arătat sau de reinterpretat. Dar credeți-mă că Yuri Ancarani, un artist convertit la cinema, reușește să-i dea o patină... halucinantă. Futuristă, chiar. *Atlantide* e un hibrid, un documentar la granița cu ficțiunea, inclasabil, nemaivăzut. Un flux emotiv puternic, o oglindă a unei culturi cinematografice și artistice în evoluție, o adevărată experiență multisenzorială. Ca artist video, Ancarani combină elemente de film documentar și de artă contemporană ca să exploreze aspecte neobservate ale vieții de zi cu zi. Modul său de a focaliza și de a folosi camera cu o precizie meticuloasă creează o estetică distinctă, marcată de profunzimea sculpturală a fotografiilor și a lucrărilor video care investighează elementele ascunse ale codurilor sociale. În film, un tânăr din Sant'Erasmus, o insulă de pe marginile lagunei venețiene, visează să doboare recordul de viteză la bărci cu motor. Ce urmează a fi povestit,

în imagini frapante, năucitoare, este o istorie vestigială despre inițiere masculină, violență și damnare care explodează și antrenează orașul fantomă într-un naufragiu psihedelic.

„*Atlantide*”, mărturisește regizorul, „este un film care a început fără un scenariu. Povestea s-a dezvoltat pe parcursul a patru ani de observație a unei subculturi tinere și a personajelor ei, iar dialogurile sunt luate din viața lor foarte reală. Această metodă de lucru mi-a oferit posibilitatea de a depăși limitele designului tradițional de cinema, unde mai întâi se scrie și apoi se filmează. În acest fel, am reușit să înregistrez un moment de mare schimbare pentru Veneția și Laguna ei, dintr-o perspectivă aproape nedetectabilă, una adaptată la perspectiva acestor adolescenți. Intenția mea de a experimenta viața lor de aproape, și în bărcile lor, a făcut toate celelalte posibile: filmul s-a creat încet.” Însă se absoarbe instantaneu, într-o supradoză unică. Și ca să nuanțez nițel enunțul inițial: sigur că mai sunt filme epatante vizual în selecția TIFF de anul acesta, dar puține pot atinge statutul de trip cinematografic ca acesta. Lăsați-vă purtați, ba chiar hipnotizați de această viziune.

Anca Grădinariu

SPECIAL SCREENINGS

Nosferatu, a symphony of horror even after a century

Long before Jason in Friday the 13th, Freddy in *Nightmare on Elm Street* or Michael in *Halloween*, there was Nosferatu, perhaps the first horror icon in cinema history who, even without countless sequels (only Herzog dared a remake in 1979), has managed to survive to this day.

Depicted by the German F.W. Murnau (himself one of the great figures of silent film), the pale, hunchbacked, demonically pathetic, long-fingered, and shadow-torn look, so photogenic and fierce in the dim light, wouldn't seem out of place on a hipster T-shirt today. It was the first genuine vampire movie, filmed on real locations (Slovakia), but also an unauthorized adaptation of Bram Stoker's *Dracula*, which explains the name change.

Yet, is the bizarre Count Orlok (Max Schreck) still creepy today, exactly 100 years after his birth? I'd say so: it depends on who you sniff it with and in which state you do it. And above all, an inspired and thrilling soundtrack, as we hope the one at TIFF will be, matters a great deal. The reverberating sounds will seep into our souls just as the Count trickles through the gothic, expressionistic arches. Few monsters are as instantly recognizable, even in silhouette

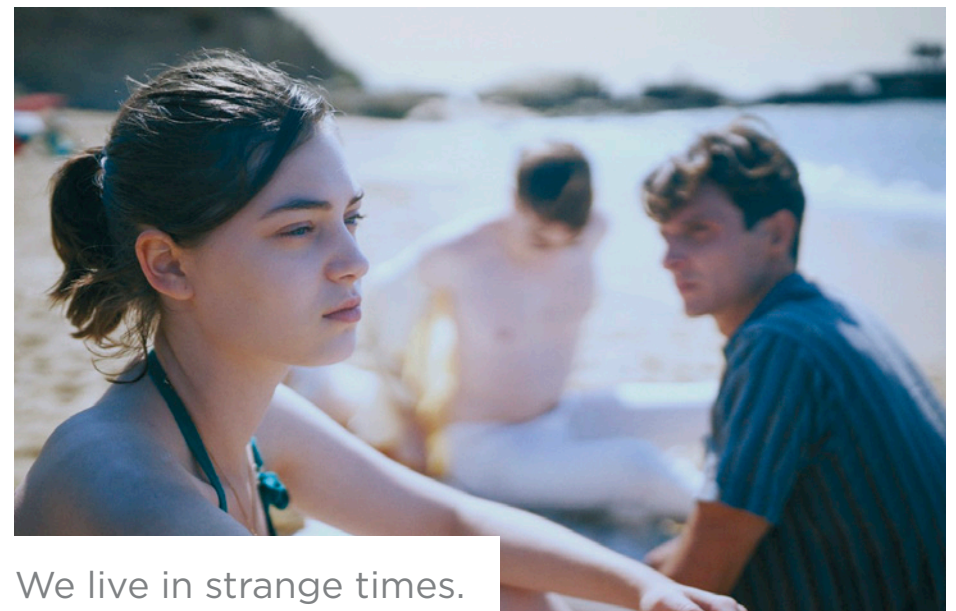
alone. Yes, this silent film masterpiece also matters to the history of cinema because it invented techniques and established horror stereotypes. But the ultimate credit for the fascination the iconic monstrosity still exerts on us is Max Schreck's performance. Cristina Massaccesi, in her commentary for the series on the history of the horror genre, *Devil's Advocates*, calls him "the father of all the undead, hiding in the darkest recesses of the cinema screen". Although inspired by *Dracula*, Orlok's image has become so powerful that it clearly differs from that projected by typical Transylvanian vampires. Nosferatu is one of cinema's strangest and most hideous protagonists. He's not seductive, he's repulsive and detestable. In sketching him, Murnau drew inspiration from Eastern European folklore (an obscure region pop-

ulated by freaks, as we know). He's not noble, but animalistic. It has been speculated that his rat-like design was closely linked to the traumas of war or the Spanish flu epidemic. Schreck couldn't use his voice or the dialogue of the novel, couldn't adopt an exotic accent like Bela Lugosi later, so he had to use body language alone to invent an eerie stiffness and slow, rigid movements: he slipped perfectly into the gothic strangeness of the character, while refusing caricatural exaggeration. However, you can see for yourself why Nosferatu remains a cult (and underground) anti-hero to this day, tomorrow night in the ideal setting of the atmospheric Bánffy Castle, with a live soundtrack produced by the artists of the Hungarian Opera from Cluj.

Anca Grădinariu

SUPERNOVA

Happening - Traumas

We live in strange times.

The world is increasingly independent, it can move where it wants, everything seems bright and green. Optimistic. Incredible things are happening all around us, but we tend not to notice them. They can't touch us. Not in here, not now. We're too absorbed to celebrate every moment.

By living a false freedom, without realizing it, we slowly, slowly lose control. But we do nothing, we drift. We consume. We are convinced that we cannot go back to where we were, forgetting that history repeats itself.

Looking anywhere now - east, west, north, south - we see the excesses unfolding ever more acutely. They take shape, feel life, are reborn. They come from both sides: let's call them generically libertarians and conservatives. Drained of meaning, presented distorted, the values of the past (re)become slogans for misguided causes and personal whims. Miscommunication is gaining ground.

Against this charged, polarised backdrop, director Audrey Diwan draws on a micro-history of the past to propose a debate that is as up-to-date as possible.

Nominated for BAFTA and European Film Academy Awards, winner at Venice, *Happening* (Evenimentul) is set in the boiling 60s and tells the traumatic story of Anna, a pregnant student who is left to fend for herself. Despite being in civilised France, pregnancy termination is still a social taboo and people refuse to discuss sexuality openly.

The film is as much about the naivety of adolescence as it is about the trauma that certain (wrong? not necessarily...) decisions tend to create. It's a classic story about choices made on your own, about how a young woman's life can

change overnight when she has no one to turn to for advice, no one to turn to.

Far from condemning any side, the film presents a borderline situation and rather brings into question the lack of understanding for the near others. Tempted to judge without knowing personal undertones, we avoid hearing. We refuse to engage. We apply verdicts instead.

Anne sees herself alone, bereft of solutions. She tries, she struggles, but no one seems to want to help her. People begin to avoid her or, as the case may be, use her, to see how they can take advantage of her drama.

For Romanian filmgoers, the pairing with Mungiu's *4,3,2* might seem tempting, but I think the two projects propose different stakes and go into completely opposite areas. Here not necessarily the system itself, through those who traffic the law, seems to terrorize the human psyche, but rather the prejudices of those who populate Anna's world.

Winner of a César award for this role, Romanian-born actress Anamaria Vartolomei (who emigrated to France with her family when she was very young) gives an excellent performance, a tour de force through all the possible states that such an unhappy woman experiences. From despair to resignation, from helplessness to hope. A much-needed case study in how life can leave you indifferent, powerless to fight on.

The film can be seen on Saturday 18 June at 18:30 at Casa de Cultura a Studenților, on Wednesday 22 June at 19:30 at Mărăști Cinema and on Saturday 25 June at 15:00 at Victoria Cinema.

Ion Indolean

TIFF.21
Transilvania International
Film Festival Cluj-Napoca 17-26.06.2022

WEEKEND
LA CASTEL
18-19 Iunie
CASTELUL BĂNFFY
BONȚIDA

DUMINICĂ 19 Iunie, 21:45

Orice, oriunde, oricând

EVERYTHING EVERYWHERE
ALL AT ONCE | 2022
DAN KWAN
DANIEL SCHEINERT

MICHELLE YEOH
STEPHANIE HSU
JAMIE LEE CURTIS

SĂMBĂȚĂ 18 Iunie, 21:45

Nosferatu
1922 | F.W. MURNAU
CINE-CONCERT
EXTRAORDINAR

BILETE PE: TIFF.EVENTBOOK.RO | TIFF OFFICIAL APP | TIFF.RO

IntergoatIFF

Fatma Mohamed: “Every director comes with his world, and meets your world”

Foto: Micuța Andrei

You are at TIFF as an actress playing in *Flux Gurmand*. What is the film about and how should viewers approach it? It's in the Limitless section, which says a lot about its more unusual structure.

First of all, the film is about the relationship within working people, in our case performers; a kind of struggle for ranking, although it's not the case, but it has to be. The relationship between performers, a power struggle, personal artistic vision and how much you have to give up. The idea of compromise, which neither side accepts and then it's No Limit.

How did you both work on the idea?

We talked more about the character, I've known Peter Strickland for a long time, now I'm working on my sixth film. I can

say that the last one already asked me what I would like to do in the film. We reached a level of understanding and I said I would dance and sing. And I found myself being challenged, well, it's not really dancing what I'm doing, but it's a performance of movement, taken to the extreme; with the blood, with the slaughterhouse, with the faeces. I loved the challenge, especially in the area I'm working in now, theatre, dance, film. It was an extreme challenge. When we were filming, at one point he said “cut” and we had an audience, who didn't realise it was ready, but they didn't care, they started applauding. Peter challenged my artistic instincts and could then combine them; he chose what he liked. The film is somehow inspired by his life. He always had this instruction in films to save time and he was adamant.

The eternal struggle between producer and creator...

Yes, he's an artist who succeeds in directing a film about every two years.

How did you first meet?

He came to Sfântu Gheorghe, to *Katalin Varga* (2009), and I had a scene, a scream, it was night shooting, I slept in my own car, I came in my pyjamas. He loved that every time I had another take, I was getting more and more into it and there were many takes. After a year, it came out at the Berlin Film Festival, won an award, and then came to us with the film. I'm an actress at the Andrei Mureșanu Theatre in the city, and he called us all on stage. He introduced us all, called us, I didn't go, because I was embarrassed to go next to the lead actress, as I only had a howl. I think he appreciated that. Then he came over to our table, we were having cocktails, and he asked me if I knew any language other than English. And lucky for me, I knew Italian. I knew that he was married to a Hungarian woman, and that he had a grandfather from Greece - who had just died, and with the money his grandfather left him he made his first film. And he says, right now I'm writing a script in English and Italian. Do you want to act? And what can I say, will a duck swim, right?

How do you prepare for a foreign film and how do you prepare for a Romanian film? Are there any differences? I refer both to your technique and what the director asks of you...

I can say that it's a bit harder in another language, because it's not your mother tongue. You can't improvise, you know, however you want. With Romanian directors I've only had some scenes. I haven't been in a feature film as the lead actress.

I know you featured in *Self Portrait of a Good Girl*.

Yes, and the director Ana Lungu had a small budget, we played in her parents' house, we felt very familiar. It was very nice.

I was asking in the sense that with Peter Strickland everything is a bit more formal and that's why I was wondering if the set-up was different.

Yeah, well, basically with Peter I tried to stay as natural as I could. It's obviously different, but I think it differs depending on the director. Every director comes with his world, and meets your world. Of course, it's a mix, it helps a lot to be able to have a dialogue with him, to speak to him from your experiences, he from his, but usually the script, if it's set, you talk to him about intentions on the scenes. Peter manages to put you in situations so you can't go wrong.

What TIFF means to you, considering that you were born in Cluj?

I came here in 2015 for the first time, invited. It was something like wow, invited to my home! It's a great atmosphere. Who doesn't like to feel good, respected, appreciated? It's very important that people from national and world cinema attend, at the lounge everyone opens up, everyone tells a little secret from their personal or professional life. It's great that the aim is an A for FILM in itself, it's a launching pad. I think it's very important for families too, I can't wait to bring my family to those specific events. TIFF is the heart of film here in Romania. We are flickering through meetings, acquaintances, strangers, parties. It's a good foundation for filmmaking.

Ion Indolean

Opening of the Exhibition *People, Places Shaped Around Director Krzysztof Kieślowski*

Opening of the exhibition *People, Places*, focusing on the work of the famous Polish director Krzysztof Kieślowski, will take place on Saturday 18 June on the first floor of the Museum of Art. “Everyone is invited,” says curator Călin Ilea with great enthusiasm.

With a concept conceived by Diana Dabrovska and Claudia Droc, the exhibition is part of the Krzysztof Kieślowski retrospective organised as part of *Focus Poland* at TIFF 2022 and features almost 40 black-and-white photographs captured by the filmmaker in the industrial city of Łódź during his first year of film studies, as well as two short films, *Talking Heads* (1980) and *Talking Heads 2021*. The former is filmed by Kieślowski himself, asking two timeless and universal questions: “Who are you?” and “What do you want?” The second is by contemporary Polish director Jan P. Matuszyski,

who will be present at the opening, and is a tribute to the original author, considered a master of the so-called “cinema of moral unrest”.

“Every man wants to change the world whenever he makes the effort to do something. I have never believed that the world can be literally changed. I felt rather that it could be described.” - this is the quote that touches the essence of Kieślowski's entire career and the exhibition dedicated to him. His photographs from the series “Photographs from the city of Łódź” depict the everyday life of the city's inhabitants during the difficult period of the 1960s in Poland and anticipate the career as a documentary filmmaker with which the artist would launch himself.

The exhibition will be open to the public every day of the Festival from 12:00 to 20:00.

Oana Balaci

